

ความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชน
ที่มีประวัติติดยาเสพติด ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ปริญญานิพนธ์

ของ

อรสา โพธิ์ทอง

13 ก.ย. 2533

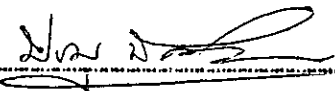
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

กุมภาพันธ์ 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

 ประธาน

(รศ. ดร.ปฐม นิคมานนท์)

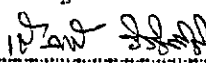
 กรรมการ

(รศ.ไชยศรี วิวิธสิริ)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

(รศ. ดร.ปฐม นิคมานนท์)

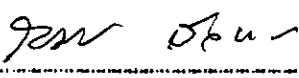
 กรรมการ

(รศ.ไชยศรี วิวิธสิริ)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อ.บุญธรรม คำพอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๙ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เนื่องจากรับความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิดเห็น ที่มีคุณค่าต่อการวิจัยด้วยความเสียสละ จากรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมมนต์ ประธาน ความคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์เกียรติคุณ วิวิธสิริ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์บุญธรรม คำพอ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง หัวหน้าสถานฝึกและอบรม ชายและหญิง ครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ตลอดจนเยาวชนที่ ผู้วิจัยเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจ ได้แก่ ว่าที่ร้อยโทรุ่งโรจน์ โพธิ์ทอง พี่น้องในตระกูลประสานสารกิจ บุตร-ธิดา และเพื่อน ๆ ที่มีส่วนทำให้ปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแก่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตลอดมา

อรสา โพธิ์ทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	7
การวิเคราะห์ข้อมูล	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	11
สภาพปัญหาการให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียน	16
บทบาทของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อเยาวชนที่ติดยาเสพติด	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
3 ข้อมูลส่วนตัวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด	22
อายุและเพศ	23
ลำดับของการเป็นบุตรของครอบครัว	24
ระดับการศึกษา	25
สถานภาพด้านอาชีพ	26
บุคคลที่เยาวชนอาศัยอยู่ด้วย	28
อาชีพและรายได้ของบิดามารดา	31

เหตุจูงใจและประเภทของยาเสพติดที่เยาวชนใช้	34
ระยะเวลาที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	35
4 ความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติ ติดยาเสพติด	36
ตอนที่ 1 ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	36
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	54
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	58
ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สรุปผลการศึกษาครั้งนี้	61
การอภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	82
ประวัติผู้วิจัย	90

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและอัตราส่วนร้อยละของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด จำแนกตามอายุ และเพศ	23
2 ลำดับที่การเป็นบุตร ของครอบครัวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด	24
3 ระดับการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	25
4 การประกอบอาชีพของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง	26
5 ข้อมูลอาชีพและรายได้ก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด	27
6 บุคคลที่เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดได้อาศัยอยู่ด้วยก่อนเข้ารับการดูแลจาก สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	29
7 ความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยาของบิดาและมารดาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด	30
8 ข้อมูลอาชีพและรายได้ของบิดาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง	31
9 ข้อมูลอาชีพและรายได้ของมารดาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง	32
10 เหตุจูงใจและประเภทของยาเสพติดที่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายใช้	34
11 ระยะเวลาที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางของเยาวชนที่มี ประวัติติดยาเสพติด	35
12 จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ	37
13 ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นต่อกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ	38
14 เหตุผลที่เยาวชนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ	41
15 จำนวนเยาวชนผู้เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพ	42

16	ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพของเยาวชน ที่มีประวัติติดยาเสพติด	43
17	ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นต่อกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรมของ เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด	46
18	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการบริการข่าวสารข้อมูลของเยาวชนที่มีประวัติติดยา เสพติด	49
19	ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมบริการข่าวสารข้อมูล	50
20	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบริการแนะแนวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ..	52
21	ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมและความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมบริการ แนะแนวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด	53
22	ข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด	55

บทนำ

บทหลัง

เยาวชนเป็นกลุ่มประชากรกลุ่มหนึ่งที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาให้มีคุณภาพ เพราะเยาวชนเป็นผู้กำหนดอนาคตของสังคมและประเทศชาติ (สิริ บุญนาค. 2522 : 4) การพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพนั้น จะต้องพัฒนาทุกด้าน นั่นคือ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม (ชนิตา รักษ์พลเมือง. 2528 : 1)

ในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งประทานเนื่องในโอกาสเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495 ได้ทรงเน้นความสำคัญของเด็กและเยาวชนว่า (กระทรวงยุติธรรม. 2495 : ไม่มีเลขหน้า)

"อนาคตของชาติทุกชาติย่อมขึ้นอยู่กับเด็ก เพราะเด็กคือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองคืออยู่ในศีลในธรรม เคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง เสียตั้งแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองของประเทศก็จะมีแต่พลเมืองดีและประเทศก็จะเจริญก้าวหน้าต่อไป ก็โดยพลเมืองคั่งง้วนนี้ ข้าพเจ้ามีความพอใจที่รัฐบาลของข้าพเจ้า อันมีกระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะ ได้มีความสนใจปัญหาเกี่ยวกับการที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดและคิดหาทางที่จะอบรมนิสัยบุคคลเหล่านั้นให้กลับไปเป็นพลเมืองดี ข้าพเจ้าตระหนักว่างานนี้ เป็นงานใหญ่ งานใหม่ และเป็นงานที่ยุ่งยาก เพราะไม่ใช่เป็นเรื่องของศาลเท่านั้น แต่หากมีความสัมพันธ์กับปัญหาการศึกษา ปัญหาทางเศรษฐกิจ และปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพของเยาวชน"

ปัญหาของเยาวชนในปัจจุบันที่ถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ และมักจะถูกเอ่ยถึงบ่อย คือ ปัญหาเรื่องยาเสพติด (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2524 : 51) ปัญหาการติดยาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาหรือกำลังพัฒมาก็ตาม ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ปัญหาการติดยาเสพติดเป็นปัญหาที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะปราบปรามป้องกัน และแก้ไขให้เบาบางลง เพราะการติดยาเสพติดนอกจากเป็นการทำลายตัวผู้เสพเอง ทั้งในแง่ความคิดความอ่าน สุขภาพ เศรษฐกิจ ศักดิ์ศรีและชื่อเสียงในสังคมแล้ว ยังเป็นผลร้ายต่อครอบครัวและต่อประเทศชาติในที่สุด (รุจิรุ ภู่อาระ. 2526 : 19) ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2528 : 1) ได้รายงานว่า เด็กและเยาวชนติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ สถิติในปี พ.ศ. 2527 จากจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลทั่วประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น 46,722 คน เป็นเด็กและเยาวชน 16,082 คน คิดเป็นร้อยละ 34.42 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด

จากสถิติของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ซึ่งได้ศึกษาลักษณะการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในรอบ 10 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2517-2526 พบว่าความผิดประทุษร้ายต่อทรัพย์ ความผิดประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้ง 3 อย่างนี้มีแนวโน้มเกิดขึ้นสูงมาโดยตลอด (ประธาน วัฒนาวาณิช. 2530 : 11) โดยเฉพาะเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด และศาลคดีเด็กและเยาวชนได้ให้รับตัวไว้ฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ส่วนใหญ่จะกระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด อันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ความกดดันและความเอาใจใส่จากบิดามารดา บิดามารดาหย่าร้างกัน บิดามารดาทะเลาะวิวาทกัน เป็นต้น ถ้าหากปล่อยให้เยาวชนเหล่านี้กลับไปสู่สภาวะเดิมหลังจากได้รับการปลดปล่อยแล้ว โดยไม่ได้รับการช่วยเหลือและชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิตให้ถูกต้องแล้ว เยาวชนเหล่านี้อาจจะกระทำความผิดที่รุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม (อำนวย อินทฤติ. 2528 : 1)

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเป็นหน่วยงานที่ตั้งควบคุมกับศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ปัจจุบันตั้งอยู่ชั้น 3 อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ใกล้ห้องสนามหลวง มีสถานควบคุมเด็กและเยาวชนอยู่ 5 แห่ง (ม.ร.ว.อดุลกิติ์ กิติยากร. 2526 : 8) คือ

1. สถานแรกรับ (บ้านเมตตา) เป็นหน่วยรับเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในระหว่างรอผลการสอบสวน และระหว่างการรอการพิจารณาของศาล.
2. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นใหญ่ (บ้านกรุณา) เป็นสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งศาลพิจารณาพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรม
3. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นเล็ก (บ้านนุติตา) เป็นสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 14 ปี
4. สถานกักและอบรม (บ้านอุเบกขา) เป็นสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย ซึ่งศาลให้รับตัวไว้ฝึกและอบรม แต่มีความประพฤติปฏิบัติตนไม่ก้าวหน้า
5. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง (บ้านปรานี) เป็นสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง ทั้งที่อยู่ในระหว่างการสอบสวนและการพิจารณาของศาล รวมทั้งเด็กและเยาวชนหญิง ซึ่งศาลพิจารณาเอาตัวไว้เพื่อฝึกและอบรม

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กทุกแห่งได้พยายามแก้ไขเยาวชนที่มีปัญหาทางความประพฤติ ด้วยการอบรมสั่งสอนให้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ให้มีความรู้ทางวิชาสายสามัญพอสมควร และให้ความรู้ทางสายอาชีพติดตัวออกไปประกอบอาชีพได้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2524 : 8 - 11) โดยพยายามจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในรูปของโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษ มีชื่ออยู่ในรูปของที่คุมขังเด็ก หรือ "คุกเด็ก" (วิชา มหาคุณ. 2528 : 12) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ได้นำหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาปรับปรุงให้เหมาะสม (วีระชัย มีชอบธรรม. 2528 : 68) ได้มีการกล่าวถึงปัญหาการนำหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาใช้ในการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนกลุ่มดังกล่าว จากการศึกษาของ ศรีผ่อง จิตกรณกิจศิลป์ (2527 : 59) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาในสถานฝึกและอบรมบ้านปรานี คือ เด็กและเยาวชนมีทัศนคติไม่ดีต่อการศึกษา จึงทำให้ขาดความสนใจและเอาใจใส่ต่อการศึกษา และที่สำคัญคือระยะเวลา กล่าวคือ ระยะเวลาที่เด็กและเยาวชนเริ่มต้นเข้ารับการศึกษานในสถานฝึกและอบรมไม่สอดคล้องกับระยะเวลาตามแผนการเรียนการสอนของสถานฝึกและอบรมที่กำหนดไว้

ในการควบคุมหรือกักกันเยาวชนที่ติดยาเสพติดสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ควรจัดการควบคุมดูแลแยกจากผู้กระทำผิดในคดีอื่น ๆ และควรคำนึงการป้องกันเยาวชนที่ติดยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดรักษาแล้วไม่ให้กลับไปติดยาเสพติดซ้ำอีก โดยมีการส่งเสริมให้มีอาชีพเป็นหลักฐาน รวมทั้งฝึกอบรมจิตใจให้เข้มแข็ง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 72) ปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งเอกชนและรัฐบาลได้ร่วมกันดำเนินการให้การศึกษาแก่เยาวชนกลุ่มนี้ ศูนย์ประสานงานประสานงานกลางองค์การภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติดซึ่งได้ประสานแผนงานร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้จัดเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดที่พ้นโทษหรือครบกำหนดที่จะปล่อยตัว ให้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพบ้านกึ่งวิถีจังหวัดราชบุรี ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี นับได้ว่างานการศึกษาออกโรงเรียนมีความยืดหยุ่น สามารถจัดกิจกรรมการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นจึงนำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด นอกจากนั้นการศึกษานอกโรงเรียนยังเป็นกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติสืบไป (อรพินท์ สวาสติพันธ์. 2531 : 36)

* ปัจจุบันสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้ดำเนินการให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียนแก่เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด และศาลได้พิจารณาพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมตามสถานฝึกและอบรมต่าง ๆ แต่สิ่งที่ควรพิจารณาคือการให้การศึกษานอกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่จัดให้สามารถตอบสนองความต้องการของเยาวชนกลุ่มนี้อย่างแท้จริงหรือไม่ ซึ่งหลักการจัดการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดนั้น จำเป็นต้องจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของเยาวชนกลุ่มดังกล่าว ทั้งนี้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางนับเป็นสถาบันที่มีบทบาทและหน้าที่หลักในการฝึกและอบรมเยาวชนที่มีปัญหาออกไปทำงานในองค์การต่าง ๆ และเพื่อให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางผลิตเยาวชนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจและสังคม การจัดการศึกษาให้กับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด จึงควรมีลักษณะบางอย่างที่แตกต่างจากเยาวชนโดยทั่วไป ดังนั้นการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ความคิดเห็นและความต้องการของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด จะช่วยให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาพิจารณาหาแนวทาง

จัดบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนให้กับเยาวชนกลุ่มพิเศษได้อย่างเหมาะสม และตรงกับสภาพและความต้องการแท้จริง เพื่อผลในการพัฒนาให้เยาวชนกลุ่มดังกล่าวมีคุณภาพและประสิทธิภาพ อันก่อให้เกิดผลผลิตทางทรัพยากรมนุษย์ที่ดีต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวและประวัติทางการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ที่อยู่ในความควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จำนวน 2 แห่ง คือ สถานฝึกและอบรมชาย (บ้านกรุณา) กับสถานฝึกและอบรมหญิง (บ้านปรานี)
2. เพื่อศึกษาลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด โดยแยกตามประเภทของกิจกรรมเป็น 4 ประเภท คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาด้านอาชีพ กิจกรรมพัฒนามนุษย์และศีลธรรม และบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง รวมไปถึงปัญหาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนความคาดหวังและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตภายหลังออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางแล้ว

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้า จะเป็นประโยชน์ต่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง กรมการศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงรูปแบบและวิธีดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพ และสนองตอบความต้องการของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เพื่อให้ได้ผลเต็มที่ในการช่วยเหลือแนะนำ ป้องกันไม่ให้เยาวชนเหล่านี้ต้องหันไปติดยาเสพติดอีกหลังจากพ้นจากการควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองแล้ว

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาค้นคว้า กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดที่ได้รับการพิจารณาพิพากษาตัดสินคดีเรียบร้อยแล้ว มีอายุระหว่าง 14-20 ปี โดยอยู่ในความดูแลของสถานฝึกและอบรมชาย (บ้านกรุณา) และสถานฝึกและอบรมหญิง (บ้านปราณี) ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จำนวนเยาวชนที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวมีมากถึง 31 ธันวาคม 2531 มีทั้งสิ้น 72 คน เป็นชาย 40 คน และหญิง 32 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แบ่งเนื้อหาที่ทำการศึกษาเป็น 3 ด้านดังนี้ คือ

2.1 ข้อมูลส่วนตัวและประวัติการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ได้แก่ ข้อมูลด้านอายุ ข้อมูลด้านครอบครัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับการติดยาเสพติด เป็นต้น

2.2 ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน 4 ประเภท ที่ให้บริการในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาด้านอาชีพ กิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม และบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว

2.3 ความคิดเห็นของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ความคาดหวังเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับหลังจากการได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับนำไปใช้เพื่อพ้นจากการควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางแล้ว

คํานิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่ดำเนินการโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เพื่อจัดบริการให้แก่เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด กิจกรรมที่จัดได้แบ่งเป็น 4 ด้านคือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาด้านอาชีพ กิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม และบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว

2. การเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง การเข้าไปร่วมหรือมีส่วนกระทำกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง อันได้แก่ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาด้านอาชีพ กิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม และการบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว

3. ความคาดหวัง หมายถึง สิ่งที่เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดประสงค์ที่จะได้หรือมุ่งหวังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หมายถึง ผลลัพธ์อันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน 4 ด้าน คือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาด้านอาชีพ กิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม และบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว ซึ่งสามารถนำไปเป็นประโยชน์แก่ตนเองเมื่อได้รับการปลดปล่อยจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

5. เยาวชน หมายถึง เยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอน ตามข้อมูลส่วนตัว ความคิดเห็น และความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและประวัติทางการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ซึ่งมีลักษณะเลือกตอบและเติมข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบให้ตอบเป็นข้อความสั้น ๆ ตัวอย่างเช่น

(0) ท่านเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญหรือไม่

[] เข้าร่วม

[] ไม่เข้าร่วม

(00) เฉพาะผู้เข้าร่วม

- ท่านเข้าเรียนวิชาสามัญในระดับ

เรียนสัปดาห์ละ วัน

รวมทั้งสัปดาห์ ชั่วโมง

- ท่านชอบการเรียนการสอนที่จัดให้หรือไม่ อย่างไร

.....

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อเสนอแนะ ประโยชน์
 รับและความคาดหวังหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 3
 ช่วงคะแนน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นและความต้องการของท่าน

ข้อที่	ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
0	ความน่าสนใจในเนื้อหาที่สอน			
00	วิธีสอนของครู			
000	ความเหมาะสมของสื่อการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ			

แบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ตอน มีข้อคำถามทั้งสิ้น 45 คำถาม ใช้เวลาในการสัมภาษณ์แต่ละคนเป็นเวลาประมาณ 30 นาที ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้นี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากฉบับร่างที่นำไปทดลองกับกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมถูกต้องตามเนื้อหา ส่วนวนภาษา นอกจากนี้ยังได้นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม แก่ไขส่วนวนภาษา จัดหมวดหมู่คำถาม และประเด็นคำถามให้เข้าใจง่าย กระชับรัดและเหมาะสมกับผู้ตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง กระทรวงยุติธรรม เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์เยาวชนมีประวัติติดยาเสพติด
2. ปรึกษาเจ้าหน้าที่ของสถานฝึกและอบรมทั้ง 2 แห่ง คือ บ้านกรุณา และบ้านปราณี เพื่อวางแผนและนัดหมายสัมภาษณ์เยาวชนกลุ่มเป้าหมาย
3. ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการสัมภาษณ์เยาวชนกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ของสถานฝึกและอบรมบ้านกรุณาและบ้านปราณี ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณคนละ 30 นาที หรือทั้งบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ลงในแบบสอบถาม ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่วันที่ 15-31 ธันวาคม 2531
4. ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ สันทนา ชักถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาสามัญและอาชีพ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่บริหารเกี่ยวกับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง บัณฑิตและข้อเสนอแนะ
5. ทำการสังเกตและจดบันทึกเกี่ยวกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้พบเห็นจากการได้ดูงานการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์รวบรวมและประมวลเข้าด้วยกันและทำการวิเคราะห์
ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นเชิงคุณภาพ เช่น ความคิดเห็น ความต้องการ ปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ได้นำมาจัดเป็นหมวดหมู่ตามเนื้อหาพร้อมทั้งแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่เป็นปริมาณหรือจำนวนต่าง ๆ ให้ทำการวิเคราะห์ในรูปของสถิติอย่างง่าย เช่น ความถี่ และร้อยละ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารั้วนี้ ได้แยกออกเป็น 4 หัวข้อ คือ

1. การศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง
2. สภาพปัญหาการให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียน
3. บทบาทของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อเยาวชนที่ติดยาเสพติด
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เป็นหน่วยงานที่ตั้งควบคู่กับศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495 เพื่อให้เป็นหน่วยงานสำหรับตรวจวิเคราะห์ ผัก อบรมและสงเคราะห์เด็กที่กระทำความผิดตามคำสั่งของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งมีบทบาท และหน้าที่ดังต่อไปนี้ (ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง. 2530 : 6)

1. ตรวจวิเคราะห์ เพื่อมุ่งค้นหามูลเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด
2. ผักอบรม เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหามาของ เด็กและเยาวชนไปตามข้อมูลของเหตุ นั้น ๆ รวมทั้งผักอบรม ส่งสอน และแก้ไขความประพฤติและนิสัยของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล โดยให้ได้รับการศึกษาสายสามัญ ผักการศึกษาด้านอาชีพตามความเหมาะสมแก่ศักยภาพ ภายใต้การ ควบคุมตัวไว้ตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสำนึกตัวเปลี่ยนนิสัยและความ ประพฤติเสียใหม่ สามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ และกลับตนเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป

3. ให้การสงเคราะห์ เด็กและเยาวชนทั้งที่อยู่ในระหว่างการควบคุมตัวฝึกอบรมและภายหลังได้รับการปลดปล่อยแล้ว

4. มีหน้าที่ดูแลรักษาผลประโยชน์ของผู้เยาว์ในคดีแพ่งตามคำสั่งศาล

ปัจจุบัน การฝึกและอบรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ (ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง. 2532 : 2 - 8)

1. สถานฝึกและอบรม เป็นสถานที่ดำเนินการฝึกและอบรมชนิดธรรมดา โดยปกติรับ เด็กและเยาวชนซึ่งมีความประพฤติไม่เสียหายร้ายแรงที่ศาลได้มีคำสั่งให้รับการฝึกและอบรม

2. สถานฝึกและอบรมแบบเปิด วิธีนี้เคยปฏิบัติอยู่ระยะหนึ่ง คือ รับเด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติที่เป็นที่น่าไว้วางใจได้ให้เข้าอยู่ในลักษณะบ้านแบบเปิด ไม่มีการควบคุม แต่ทั้งนี้ให้พ่อบ้านเป็นผู้คอยดูแล ปรากฏว่าไม่ได้ผล ต่อมาจึงไม่ได้จัดการฝึกอบรมวิธีนี้อีกเลย

3. สถานกักและอบรม เป็นสถานที่ดำเนินการฝึกและอบรมแบบเข้มงวด โดยให้รับ เด็กและเยาวชนที่ประพฤติดนไม่ก้าวหน้า หรือมีความประพฤติเป็นอันตรายร้ายแรง

ในการดำเนินงานเพื่อจัดการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางนั้น สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้จัดการศึกษาในลักษณะที่คล้ายคลึงกับระบบโรงเรียนโดยทั่วไป แต่ใช้ระยะเวลาสั้นกว่าปกติ ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กและเยาวชนมีระยะเวลาที่ต้องอยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางหรือสถานฝึกและอบรมไม่มากนัก ดังนั้นจำเป็นต้องใช้หลักสูตรเร่งรัดเพื่อให้เด็กหรือเยาวชนได้มีความรู้ ตลอดจนมีทักษะในการประกอบอาชีพเมื่อออกจากสถานฝึกและอบรมไปแล้ว (สุทธิรักษ์ บุญถ้ำ. 2515 : 250)

กระบวนการฝึกอบรมเริ่มตั้งแต่เมื่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้รับตัวเด็ก (อายุเกินกว่า 7 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกิน 14 ปี) หรือเยาวชน (อายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ไม่ได้หมายความว่าบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วโดยการสมรส) ที่ได้รับการพิจารณาพิพากษาในศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เด็กหรือเยาวชนชายจะถูกส่งไปควบคุมยังสถานแรกรับ (บ้านเมตตา) วันแต่เด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับกุมเป็นครั้งที่ 2 หรือกว่านั้น จะถูกส่งไปควบคุมที่สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย (บ้านกรุณา) ส่วนเด็กหรือเยาวชนหญิงจะส่งไปควบคุมยังสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง (บ้านปราณี) สถานฝึกและอบรมจะจัดเจ้าหน้าที่เพื่อ

พบกับเด็กและเยาวชนทุกราย เพื่อทำการสัมภาษณ์และศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนแต่ละรายนั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลมาพิจารณาวางแผนจัดการฝึกอบรมที่เหมาะสมต่อไป เด็กและเยาวชนเหล่านี้จะมีระเบียบประจำตัวทุกคน เพื่อจกบันทึกผลการดำเนินการแก้ไขและอบรมตลอดระยะเวลาที่อยู่ในสถานฝึกและอบรมนั้น ๆ การจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางมีดังนี้ คือ (ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง. 2532 : 3 - 8)

1.1 การศึกษาสายสามัญ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทการศึกษาสายสามัญของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางนั้น มีรูปแบบดำเนินการโดยจัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้ใหญ่ โดยได้ประสานงานกับกองปฏิบัติการกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้จัดครูผู้สอน ดำเนินการสอบและออกประกาศนียบัตรให้กับเด็กและเยาวชนที่สอบไล่ผ่านตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว ระดับทางการศึกษาที่จัดบริการด้านการศึกษาสายสามัญ มีดังนี้

- 1) ระดับ 1 ตอน 1 เทียบประถม 1 และผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก
- 2) ระดับ 1 ตอน 2 เทียบประถม 2
- 3) ระดับ 2 เทียบประถมปีที่ 4
- 4) ระดับ 3 เทียบประถมปีที่ 6 หรือประถมปีที่ 7
- 5) ระดับ 4 เทียบมัธยมศึกษาตอนต้น

ในกรณีที่เยาวชนมีความต้องการหรือจำเป็นที่จะศึกษาในระดับสูงกว่านี้ และมีความประพฤติที่เป็นที่ไว้วางใจให้ สถานฝึกและอบรมก็จัดส่งไปศึกษาภายนอกสถานฝึกและอบรมได้ ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชน

1.2 การศึกษาด้านอาชีพ

สำหรับเด็กหรือเยาวชนที่มีความรู้ทางสายสามัญแล้ว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้จัดให้เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการฝึกและอบรมการศึกษาด้านอาชีพ ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของเด็กและเยาวชนนั้น สาขาวิชาชีพที่ดำเนินการสอนและฝึกอบรมให้เด็กและเยาวชน ได้แก่ ช่างพิมพ์ ช่างไม้และก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ ช่างเชื่อมโลหะ โภชนาการ ประติมากรรมดอกไม้และวัสดุต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน และรัฐบาล อันได้แก่ อาสาสมัครพลเรือนเยอรมันแห่งประเทศไทย จัดหาเครื่องมือและครูสอนช่างเชื่อมโลหะ ส่วนช่างไฟฟ้าและช่างเครื่องยนต์ ก็ได้รับความร่วมมือจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เด็กและเยาวชนที่เรียนจบหลักสูตรและสอบไล่ได้ก็จะได้รับประกาศนียบัตรจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ขณะเดียวกันเด็กหรือเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมช่างตัดผมและช่างตัดเย็บเสื้อผ้าก็ได้รับความร่วมมือทางด้านงบประมาณจัดสอนจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีการวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรมปีละ 2 ครั้ง โดยสถานฝึกอบรมต้องรายงานผลการฝึกอบรมให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้เพราะเด็กหรือเยาวชนที่ศึกษาจบหลักสูตรและสอบไล่ได้จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

1.3 กิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม

เนื่องจากเด็กหรือเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเป็นผู้ที่ได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ โดยเฉพาะผู้ที่ติดยาเสพติด หากไม่มีการแก้ไข กล่อมเกลาจิตใจก็ยากที่จะอบรมหรือฝึกทั้งวิชาชีพและวิชาสามัญได้ ดังนั้นกิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรมจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการอบรมเพื่อขัดเกลานิสัยจิตใจของเยาวชนให้กลับประพฤติตนเป็นพลเมืองดี สถานฝึกและอบรมจึงจัดให้เยาวชนได้พบครูหรืออาจารย์ที่มีความเข้าใจทางจิตวิทยาและอนุศาสนาจารย์เป็นผู้ดำเนินการอบรม เพื่อฟื้นฟูขัดเกลาจิตใจและนิสัยให้กลับเป็นคนดี นอกจากนั้นสถานฝึกและอบรม

ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของเอกชนในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรม ได้แก่ พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้จัดวิทยากรที่มีคุณวุฒิ เพื่ออบรมฟื้นฟูจิตใจให้กับ เด็กและเยาวชน 2 สัปดาห์ต่อครั้งเป็นประจำ

1.4 การบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว

1. การบริการข่าวสารข้อมูล ในภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอยู่เสมอ หากไม่ศึกษาข่าวสารข้อมูลหรือติดตามความเคลื่อนไหวก็จะกลายเป็นคนล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นการบริการข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบันแก่คนในสังคม จึงเป็นการช่วยลดช่องว่างในด้านความรู้และทำให้การเอาตัวเอาเปรียบในสังคมลดน้อยลง (ทวี นาคะบุตร. 2529 : 291) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ถ้าจะมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของเด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการปล่อยแล้ว ดังนั้นสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางจึงได้จัดหน่วยห้องสมุดขึ้นในสถานฝึกและอบรมต่าง ๆ และมีเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้บริการด้านข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อช่วยส่งเสริมให้เยาวชนมีนิสัยรักการอ่านและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในชีวิตประจำวันในอันที่จะปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น (อุดม เขยักวงศ์. 2532 : 158 - 159)

การดำเนินงานให้บริการข่าวสารข้อมูลของหน่วยห้องสมุดนั้นได้จัดบริการให้ยืมหนังสือได้ แต่มิให้ออกจากห้องสมุด นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้รับสมัครเยาวชนที่มีความสนใจเพื่อมาเป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์และได้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการอบรมและสาธิตเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด การจัดหมวดหมู่ การเก็บหนังสือ และการซ่อมหนังสือ เป็นต้น (สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. 2531 : 19 - 20)

2. การบริการแนะแนว สภาพการจัดบริการแนะแนวในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ให้บริการ โดยมีหลักในการดำเนินงานเพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ทั้งนี้ได้นำวิธีการสังคมสงเคราะห์มาใช้กับเยาวชน

ซึ่งเป็นงานต่อเนื่องนับตั้งแต่เด็กและเยาวชนถูกจับกุมและถูกส่งตัวมาควบคุมไว้ในสถานฝึกและอบรม ตลอดจนภายหลังได้รับการปล่อยตัวแล้ว จนกว่าจะมีอายุ 24 ปีบริบูรณ์ ปัจจุบันขอขำย การปฏิบัติงานได้ครอบคลุมไปถึงครอบครัวของเยาวชน รวมทั้งสภาพแวดล้อม ชุมชน และสังคม โดยมุ่งที่จะเสริมสร้างการยอมรับในเด็กหรือเยาวชน ให้มีโอกาสอยู่ในสังคมที่หักเหยเด็กหรือ เยาวชนปกติทั่วไป

การให้การสงเคราะห์แก่เยาวชนระหว่างที่เยาวชนได้รับการฝึกอบรมในสถานฝึก และอบรมนั้น ๆ ได้แก่ การให้คำแนะนำและปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กเกี่ยวกับการดำเนินคดี และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังให้คำปรึกษาและแนะแนวทางการศึกษาในวิชาสามัญและวิชาชีพ ตลอดจน ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับเด็กหรือเยาวชนในการเข้ารับการฝึก อบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

2. สภาพปัญหาการให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียน

การให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จำเป็น ต้องได้รับความร่วมมือจากภาครัฐบาลและเอกชนที่จะต้องประสานความร่วมมือในการแก้ไข และ เพื่อสงเคราะห์ให้เยาวชนที่หลงผิดได้กลับตนเป็นพลเมืองดี และเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าแก่ ประเทศชาติในที่สุด สภาพปัญหาในการให้บริการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พอสรุปปัญหาได้ดังนี้ (ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง. 2532 : 13 - 14)

1. ด้านบุคลากร ปัญหาเกี่ยวกับด้านบุคลากร ได้แก่ จำนวนบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ของสถานฝึกและอบรมไม่เพียงพอ และมีวุฒิทางการศึกษาไม่สอดคล้องกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ และที่ สำคัญคือขาดการพัฒนาบุคลากรเพื่อนำมาพัฒนากระบวนการสอนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ทางการศึกษายิ่งขึ้น

2. ผู้เข้ารับการฝึกและอบรม เด็กหรือเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มิพื้นฐาน ทางการศึกษาน้อย ไม่สนใจในการศึกษา และเป็นผู้ที่มีปัญหาทางด้านจริยธรรมและคุณธรรม ทำให้ การฝึกและอบรมเป็นไปด้วยความยากลำบากกว่าเด็กปกติทั่วไป

3. เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมในด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน การศึกษาสายสามัญและการศึกษาด้านอาชีพมีจำกัด ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย

4. สถานที่ เนื่องจากสถานที่ของสถานฝึกและอบรมแต่ละแห่งมีเนื้อที่จำกัด ทำให้หน่วยวิชาสามัญที่ต้องการความสงบและหน่วยวิชาชีพที่ต้องฝึกปฏิบัติต้องอยู่ใกล้ชิด ก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องเสียงทำให้เยาวชนเกิดความสับสน และขาดความตั้งใจในการศึกษา

3. บทบาทของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อเยาวชนที่ติดยาเสพติด

สถานการณ์ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของในเรื่องการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน อันเป็นเหตุให้เยาวชนติดยาเสพติดและก่อให้เกิดอาชญากรรมในที่สุด ซึ่งเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจะถูกควบคุมดูแลโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง นอกจากนี้ในการดำเนินชีวิตของเยาวชนที่ติดยาเสพติดแล้ว ยังไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมและไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงก่อให้เกิดความคับข้องใจและหันกลับไปใช้ยาเสพติดอีก (ศูนย์ประสานงานกลางภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด. ม.ป.ป. : 1)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนเหล่านี้มีความรู้และได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีรูปแบบในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเกี่ยวกับการให้การศึกษาเพื่อป้องกันการติดยาเสพติดดังต่อไปนี้ (อรพินท์ สวาสดิพันธ์. 2531 : 65)

1. จัดกิจกรรมทางการศึกษาโดยตรง คือ การจัดสอนเรื่องยาเสพติดตามหลักสูตรการสอนระดับต่าง ๆ และโครงการผลิตสื่อป้องกันยาเสพติด
2. จัดกิจกรรมทางการศึกษาในลักษณะสอดแทรกหรือส่งเสริมให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ เช่น หนังสือพิมพ์ผาแผ้ว จัดตั้งชมรมต่าง ๆ

3. จัดกิจกรรมทางการศึกษาร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น การสอนวิชาชีพให้กับเยาวชนที่พ้นโทษในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางในโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพบ้านกึ่งวิถี

ในการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพบ้านกึ่งวิถี ซึ่งจัดโดยศูนย์ประสานงานกลางองค์การภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด (ศอศ.) สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ด้วยความร่วมมือจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยนำเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางที่พ้นโทษหรือครบกำหนดได้รับการปลดปล่อยและอยู่ในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพเข้ารับการอบรมและฝึกอาชีพตามความสามารถและแว่นาด ด้ทดลองนำร่องโครงการนี้ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี ซึ่งได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ ปัจจุบันได้ขยายโครงการนี้ไปยังส่วนภูมิภาคอื่น ๆ อีก 7 แห่ง คือ จังหวัดนครราชสีมา นครสวรรค์ อุบลราชธานี สงขลา เชียงใหม่ ระยอง และสุราษฎร์ธานี อันจะช่วยให้เยาวชนของชาติส่วนหนึ่งที่หลงผิดกลับตนเป็นคนดีเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข มีอาชีพเป็นหลักเป็นฐาน มีความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิตและเกิดภูมิคุ้มกันในตนเองไม่หันเหเข้าหายาเสพติดได้ง่ายอีกต่อไป (ศูนย์ประสานงานกลางองค์การภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด. 2532 : 8)

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย ซึ่งพบว่าได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเยาวชนและยาเสพติดไว้หลากหลายแนวทาง ผู้วิจัยขอนำเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อที่ศึกษารังนี้ดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะธรรมชาติของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

กุลชลี สุกัดทะเกตุ (2522 : 101 - 105) ได้ศึกษาผลการตรวจวิเคราะห์ทางจิต กองแพทย์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเกี่ยวกับ

การลักทรัพย์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ยาเสพติด ซึ่งยาเสพติดที่นิยมใช้เสพส่วนใหญ่คือเฮโรอีน โดยมีสาเหตุมาจากอยากลองและเพื่อนชวน นอกจากนี้ยังพบว่าเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดนั้น สืบเนื่องมาจากครอบครัวของเยาวชนจำหน่ายยาเสพติด และมีบุคคลภายในครอบครัวติดยาเสพติดด้วย

ไชยยศ เหมะรัชตะ (2525 : 44 - 45) ได้ศึกษาสาเหตุหรือแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลใช้สารเสพติดไว้ 3 ประการ คือ

1. สาเหตุจากตัวผู้กระทำผิด คือ ความจำเป็นทางร่างกาย ความต้องการทางจิตใจ ความเชื่ออย่างผิด ๆ อยากรู้ อยากเห็น หรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภาวะทางจิต
2. สาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม และสภาพปัญหาทางสังคม คือ ถูกเพื่อนชักจูงหรือถูกหลอกลวง และเกิดจากครอบครัว ผู้ปกครอง โรงเรียน สิ่งแวดล้อม การศึกษาและที่อยู่อาศัย ในละแวกที่ผู้เสพยาเสพติดอาศัยอยู่
3. สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากภาวะปัจจุบันทำให้ทุกคนต้องทำงานแข่งกับเวลา บิตามารดาไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ทำให้เด็กและเยาวชนขาดความอบอุ่น ประกอบกับมีเวลาว่างมากและมีสิ่งจูงใจบางประการ เด็กจึงหันไปเสพยาเสพติดในที่สุด

สุเทพ เชาวลิต (2521) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงภาพตนเองของผู้ติดยาเสพติด : การศึกษาผลการบำบัดรักษา ณ สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ ประกอบกับการสังเกตการณ์ ผู้มารับบริการที่สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก จำนวน 122 คน ผลการวิจัย พบว่าการเลิกเสพยาเสพติดของผู้เสพยาเสพติดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพส่วนตัวของผู้เสพยาเสพติดเพียงอย่างเดียวคือ ความเชื่อทางศาสนา ส่วนองค์ประกอบของบุคลิกภาพส่วนตัวอย่างอื่น ได้แก่ ความแตกต่างของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เสพติด ระยะเวลาของการติดยาและสถานภาพทางครอบครัวของผู้ติดยาเสพติด ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลิกเสพยาเสพติดของผู้ติดยาเสพติด กล่าวโดยสรุปความเชื่อทางศาสนามีอิทธิพลต่อการเลิกเสพยาเสพติด และการเปลี่ยนแปลงภาพตนเองของผู้ติดยาเสพติดให้โทษ คือการเลิกเสพขึ้นอยู่กับ การบำบัดรักษาทั้งกายและใจ เมื่อได้รับการบำบัดรักษาทั้งกายและใจแล้วจนสามารถเลิกเสพยาได้อย่างเด็ดขาดแล้ว ก็ย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงภาพตนเองจากฐานะผู้ติดยาเสพติดมาสู่ฐานะเดิมก่อนการติดยาเสพติดได้

เสามีย์ จักรพิทักษ์ (2517) ได้ทำการทดลองโดยใช้การปฏิบัติสมาธิทางพุทธศาสนา ในการอบรมจิตผู้ติดยาเสพติด ณ หอดูดาวบ้านคหิเศษธัญบุรี สังกัดกรมราชทัณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า การฝึกสมาธิมีผลทำให้ผู้ฝึกรู้จักตนเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มองเห็นสิ่งอื่นเป็นเรื่องธรรมดา นอกจากนี้ยังสรุปว่า วิธีที่ดีที่สุดในการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ผู้ติดยาเสพติด คือ การอุปสมบท

4.2 ความต้องการทางการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

นิมมวล เขาวเมธิ (2518) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุปสรรคการคุมประพฤติในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าผู้ถูกคุมประพฤติซึ่งเป็นเพศชาย กระทำความคิดเกี่ยวกับคดีลักทรัพย์ และยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่ สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดนั้นเกิดจากปัจจัยทางสังคม ส่วนด้านความต้องการของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มีดังนี้

1. การมีโอกาสดูแลศึกษาเล่าเรียน หรือฝึกอบรมวิชาชีพได้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. การปรับด้านความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้ถูกควบคุมความประพฤติกับครอบครัวของเด็กและเยาวชนให้มีสภาพที่ดีขึ้น
3. การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมความประพฤติในเรื่องระบบการควบคุมความประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

สุชาติ บัณฑุณหกุล (2519 : 87 - 89) ได้ศึกษาเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ซึ่งอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางและส่วนภูมิภาค พบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนติดยาเสพติดคือเกิดจากเด็กและเยาวชนมีวามอยากรู้อยากเห็น การพนัน การมีครอบครัวที่ย่ำแย่กัน ต้องการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ความสำคัญผิด การคลุกคลีกับการซื้อขายยาเสพติด ความอยากรู้อยากเห็น และต้องการสิ่งที่สามารถจับทุกซ์ได้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าสิ่งที่เด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติดให้โทษในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางปรารถนามากที่สุด คือ ความรักจากพ่อแม่และต้องได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง

4.3 การให้การศึกษสำหรับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความร่วมมือจากองค์การ UNESCO และ UNFDAC ได้ทำการวิจัยเพื่อหาแนวทางช่วยผู้ติดยาเสพติดให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ซึ่งได้สรุปผลจากการศึกษาว่า กลุ่มผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มที่ต้องการปรับปรุงตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น เช่น ต้องการกลับเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน นอกจากนั้นกลุ่มผู้ติดยาเสพติดคิดว่าตนเองมีคุณค่า สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ และไม่หวนกลับไปติดยาเสพติดอีก ส่วนบุคคลในสังคมรอบตัวของผู้ติดยาเสพติด อันได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครอง เพื่อน ครูผู้สอน ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไป มีแนวโน้มที่จะต้อนรับผู้ติดยาเสพติดกลับเข้าสู่สังคมได้ โดยให้การยอมรับการกลับเข้าเรียนต่อ ทำงานและขอโทษ ถ้าผู้ติดยาเสพติดมีความตั้งใจทำงานหรือศึกษาต่อ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่เพื่อให้ผู้ร่วมงานยอมรับ และไม่หวนกลับไปติดยาเสพติดอีก (อรพินท์ สวาสดิ์พันธ์. 2531 : 87 - 98)

โสภา ขุฬุกุลชัย (2525 : 3 - 5) ได้วิเคราะห์สาเหตุเพื่อพัฒนามาตรฐานการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จากการศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่คาดว่าจะสามารถนำวิชาชีพที่ได้รับการฝึกและอบรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน หลังจากได้รับการปลดปล่อยออกไป สำหรับสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนเลือกเรียนและฝึกอบรมด้านวิชาชีพ เนื่องมาจากเด็กและเยาวชนมีความสนใจในสาขาวิชาชีพนั้น ตลอดจนเห็นว่าตนเองสามารถฝึกและอบรมในสาขาวิชาชีพที่ต้องการนั้นประสบความสำเร็จได้ นอกจากนั้นยังพบสาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องมาจากเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุและอุปกรณ์ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนและมีคุณภาพไม่ดี กล่าวคือเครื่องมือเครื่องใช้หรือวัสดุอุปกรณ์ไม่ทันสมัย ชำรุด และขาดการดูแลรักษาซ่อมแซม

ข้อมูลส่วนตัวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เป็นหน่วยงานของรัฐบาลหน่วยงานหนึ่งที่ทำเนิการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมีพื้นฐานในการเรียนรู้ รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งมีโอกาสพัฒนาทักษะและวิชาชีพที่จำเป็นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การสำรวจศึกษาข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งหวังที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา ความคิดเห็น และความต้องการด้านการศึกษากลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปศึกษาวิเคราะห์ และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง โดยได้ศึกษาเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดทุกคนที่ได้รับการพิจารณาพิพากษาคัดสันค้จากศาลคดีเด็กและเยาวชนเรียบร้อยแล้วของสถานฝึกและอบรมชาย (บ้านกรุณา) และสถานฝึกและอบรมหญิง (บ้านปรานี) จำนวน 72 คน ทั้งนี้ได้ทำการศึกษาข้อมูลส่วนตัวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเกี่ยวกับอายุและเพศ ลำดับของการเป็นบุตรของครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพด้านอาชีพ ความสัมพันธ์ในครอบครัว อาชีพและรายได้ของบิดามารดา เหตุจูงใจและประเภทของยาเสพติดที่เียวชนใช้ และระยะเวลาที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางดังต่อไปนี้

อายุและเพศ

การศึกษาความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางในครั้งนี้มีจำนวนเยาวชนที่ทำการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 72 คน มีอายุระหว่าง 14-20 ปี จำแนกตามอายุและเพศตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและอัตราส่วนร้อยละของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด จำแนกตามอายุและเพศ

อายุ (ปี)	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
14 - 16	13	32.50	10	31.25	23	31.94
17 - 20	27	67.50	22	68.75	49	68.06
รวม	40	55.60	32	44.40	72	100.00

จากตาราง 1 เห็นได้ว่าเยาวชนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 72 คน เป็นเพศชายร้อยละ 55.60 และเพศหญิงร้อยละ 44.40 ในด้านอายุของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เยาวชนจะมีอายุระหว่าง 17-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.06 และอายุระหว่าง 14-16 ปีมีร้อยละ 31.94

ลำดับของการเป็นบุตรของครอบครัว

ลำดับการเป็นบุตรของครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ต้องทำการศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการศึกษาเสพติดของเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาและผลของการศึกษาพอสรุปได้ตามตาราง 2 คือ

ตาราง 2 ลำดับการเป็นบุตรของครอบครัวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

เป็นบุตรลำดับที่	จำนวน	ร้อยละ
คนที่ 1	18	25.00
คนที่ 2	14	19.40
คนที่ 3	13	18.10
คนที่ 4	11	15.30
คนที่ 5	9	12.50
คนที่ 6	4	5.50
คนที่ 7	3	4.20
รวม	72	100.00

ตาราง 2 เมื่อพิจารณาความเป็นบุตรของครอบครัวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ปรากฏว่าร้อยละ 25.00 เป็นบุตรลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ร้อยละ 19.40 เป็นบุตรลำดับที่ 2 ร้อยละ 18.10 เป็นบุตรลำดับที่ 3 ร้อยละ 15.30 เป็นลำดับที่ 4 ร้อยละ 12.50 เป็นบุตรลำดับที่ 5 ร้อยละ 5.50 เป็นบุตรลำดับที่ 6 ร้อยละ 4.20 เป็นบุตรลำดับที่ 7

ระดับการศึกษา

ปัจจัยที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดอีกประการหนึ่งคือ ระดับการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากระดับการศึกษาอาจมีความสัมพันธ์กับการใช้ยาเสพติดของเยาวชนด้วย ซึ่ง สกส. หลัรุ่งเรือง (2530 : 23) ได้กล่าวว่าเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางส่วนใหญ่ที่เข้ารับการฝึกอบรม จะมีพื้นฐานทางการศึกษาต่ำซึ่งง่ายต่อการถูกชักจูงให้เสพยาเสพติด สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษาของเยาวชนกลุ่มเป้าหมายจากการศึกษารังนี้ ได้แสดงในตาราง 3 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 ระดับการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ระดับการศึกษา	จำนวน		รวม	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
อ่านเขียนไม่ได้	1	-	1	1.39
ประถมศึกษาปีที่ 4	10	9	19	26.39
ประถมศึกษาปีที่ 6	21	14	35	48.61
มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	6	9	15	20.83
มัธยมศึกษาปีที่ 4	2	-	2	2.78
รวม	40	32	72	100.00

จากข้อมูลที่น่าสนใจในตาราง 3 จะเห็นได้ว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่จะมีความรู้ในการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 คือร้อยละ 48.61 รองลงมาคือร้อยละ 26.39 ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีร้อยละ 20.83 ซึ่งระดับการศึกษาสูงสุดของเยาวชนกลุ่มนี้คือระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีร้อยละ 2.78 และมีผู้อ่านเขียนไม่ได้มีเพียงร้อยละ 1.39 เท่านั้น

สถานภาพด้านอาชีพ

ในการดำรงชีวิตต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลหลายประเภท ซึ่งประกอบหน้าที่การงานมากมาย คนเรามีความจำเป็นต้องมีชีวิตอยู่กับการงานอาชีพ ดังนั้นชีวิตของคนเราจึงมีความสัมพันธ์กับสังคมแวดล้อมและการงานอาชีพ (เจริญผล สุวรรณโชติ, วินัย สายหงษ์ และ อุทัย หนูแดง. 2531 : 256) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เลิกยาเสพติด ถ้ามีความรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตในสังคมก็จะสามารถดำเนินชีวิตได้เหมือนคนปกติทั่วไป และไม่หันมาพึ่งพายาเสพติด จนทำให้เป็นปัญหาของสังคมต่อไป แต่ในสภาพปัจจุบันพบว่าผู้ที่เลิกยาเสพติดส่วนหนึ่งไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพและไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม จึงทำให้หันกลับไปเสพยาเสพติดอีก (อรพินท์ สวาสดิ์พันธ์. 2531 : 59) ตลอดจนการประกอบอาชีพ และรายได้อาจมีผลต่อการใช้ยาเสพติดหรือกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนั้นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและรายได้ของเยาวชนกลุ่มเป้าหมายจึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเสนอในตาราง 4 และ 5 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 การประกอบอาชีพของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

การประกอบอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพ	43	59.72
อยู่บ้านเฉย ๆ	18	25.00
กำลังศึกษา	11	15.28
รวม	72	100.00

การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกกลางนั้น พบว่าเยาวชนกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 59.72 มีการประกอบอาชีพอยู่ก่อนแล้ว ร้อยละ 15.28 กำลังศึกษาอยู่ และร้อยละ 25.00 อยู่บ้านเฉย ๆ ยังไม่มีอาชีพที่มีรายได้ประจำแต่อย่างใด

เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาดังตาราง 4 แล้ว ทำให้ทราบว่าเยาวชนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ได้ประกอบอาชีพก่อนที่จะเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกกลาง ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาถึงประเภทของอาชีพและรายได้ของเยาวชนกลุ่มนี้ ซึ่งได้นำเสนอในตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ข้อมูลอาชีพและรายได้ก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกกลางของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

รายได้ต่อเดือน (บาท)	อาชีพ			รวม	ร้อยละ
	รับจ้าง	ค้าขาย	เกษตรกรรม		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	4	-	-	4	9.30
1,001 - 3,000 บาท	13	3	-	16	37.21
3,001 - 5,000 บาท	5	-	-	5	11.63
5,001 - 7,000 บาท	4	1	-	5	11.63
7,001 - 9,000 บาท	3	2	-	5	11.63
ไม่แน่นอน	-	7	1	8	18.60
รวม	29	13	1	43	100.00
ร้อยละ	67.45	30.23	2.32	100.00	100.00

จากตาราง 5 เมื่อพิจารณาอาชีพและรายได้ของเยาวชนกลุ่มเป้าหมายก่อนเข้ารับ การควบคุมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ปรากฏว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 67.45 ประกอบอาชีพ รับจ้างและมีรายได้อยู่ในช่วง 1,001 - 3,000 บาท หรือร้อยละ 37.21 รองลงมาคืออาชีพ ค้าขาย ร้อยละ 30.23 และมีรายได้ที่ไม่แน่นอน ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างนั้น ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์พบว่าได้แก่ อาชีพรับจ้างค้าหรือจำหน่ายยาเสพติด ทำงานห้องอาหาร ช่างเฟอร์นิเจอร์ ช่างทาสี ช่างก่อสร้าง งานบนเรือสินค้า ขับรถรับจ้าง กระเป๋ารถ เต้นอะโกโก้ และโรงงาน หอผ้า ตามลำดับ และอาชีพค้าขายส่วนใหญ่ที่ทำการค้าขายเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเป็นแหล่งที่มีการซื้อขายยาเสพติด ทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้สูง ประกอบกับตนเองต้องเสพยาเสพติดอยู่แล้ว

บุคคลที่เยาวชนอาศัยอยู่ด้วย

ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนหรือขัดขวางความประพฤติ ที่ดีงามของบุคคลในครอบครัว เพราะถ้าชีวิตภายในครอบครัวราบรื่นมีความเข้าใจกัน รู้จักให้อภัยและร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นอย่างดี ก็จะทำให้เยาวชนเกิดความมั่นใจ เชื่อมมั่นในการกระทำของตนเอง และไม่ทำให้เยาวชนมีปัญหาด้านจิตใจ ถึงแม้เยาวชนเหล่านี้จะประพฤติผิดไปบ้างเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ชีวิตของเยาวชนที่ดีอยู่บนรากฐานของความรัก ความเข้าใจ การให้อภัย การพยายามหาแนวทางแก้ไขจากบิดามารดา และสมาชิกภายในครอบครัว ก็จะเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนที่หลงผิดกลับตนเป็นคนดีเป็นที่พึงปรารถนาของครอบครัวและของสังคมในที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 98)

นอกจากสถานภาพภายในครอบครัวที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนหรือขัดขวางความประพฤติปฏิบัติ ที่ดีงามของเยาวชนแล้ว บุคคลที่เยาวชนให้อาศัยอยู่ด้วยก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กกลางก็เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเยาวชน ดังนั้นควรมีการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่เยาวชนอยู่ด้วยก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง และ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ซึ่งผลของการศึกษาได้นำเสนอในตาราง 6 และ 7

ในตาราง 6 ให้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายอาศัยอยู่ด้วยก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางดังนี้

ตาราง 6 บุคคลที่เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดได้อาศัยอยู่ด้วยก่อนเข้ารับการดูแลจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

บุคคลที่เยาวชนอยู่ด้วย	จำนวน	ร้อยละ
บิดามารดา	24	33.33
มารดา	16	22.22
ญาติ	10	13.89
บิดา	9	12.50
อยู่ตามลำพังคนเดียว	8	11.11
เพื่อน	3	4.17
ผู้อุปการะ	2	2.78
รวม	72	100.00

จากข้อมูลที่ให้นำเสนอในตาราง 6 พบว่าร้อยละ 33.33 ของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดอาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมาคือร้อยละ 22.22 อยู่กับมารดาฝ่ายเดียว ร้อยละ 13.89 อยู่กับญาติ ร้อยละ 12.50 อยู่กับบิดาฝ่ายเดียว ร้อยละ 11.11 อยู่ตามลำพังคนเดียว ร้อยละ 4.17 อยู่กับเพื่อน และร้อยละ 2.78 อยู่กับผู้อุปการะอื่น ๆ

ในตาราง 7 ให้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์อันดีงามของบิตามารดาของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนหันมาสนใจยาเสพติด เนื่องจากสถาบันทางครอบครัวนับได้ว่าเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูจากบิตามารดา ตลอดจนสถานภาพภายในครอบครัว ทั้งนี้จากการศึกษาค้นคว้าได้แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบิตามารดาของเยาวชนกลุ่มเป้าหมายดังต่อไปนี้

ตาราง 7 ความสัมพันธ์อันดีงามของบิดาและมารดาของเยาวชนที่มีพฤติกรรมยาเสพติด

ความสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
บิตามารดาแยกกันอยู่	37	51.39
บิตามารดาอยู่ด้วยกัน	24	33.33
บิดาถึงแก่กรรม	5	6.94
มารดาถึงแก่กรรม	5	6.94
อื่น ๆ คือ ไม่ทราบที่อยู่ของบิตามารดา	1	1.39
รวม	72	100.00

ข้อมูลที่ให้นำเสนอในตาราง 7 เมื่อได้ศึกษาความสัมพันธ์ของบิตามารดาอันดีงามแล้ว พบว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 51.39 บิตามารดาแยกกันอยู่ รองลงมาคือร้อยละ 33.33 บิตามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 6.94 บิดาถึงแก่กรรม และร้อยละ 6.94 เช่นกันที่มารดาถึงแก่กรรม มีเพียง 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.39 ที่ไม่ทราบที่อยู่ของบิตามารดา

อาชีพและรายได้ของบิดามารดา

นอกจากความสัมพันธ์ในครอบครัวดังที่นำเสนอในตอนต้นแล้ว เศรษฐกิจของครอบครัวก็เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ควรนำมาพิจารณาในเรื่องนี้ สุ่ม เชาวลิต (2521 : 57) ได้กล่าวว่าเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของครอบครัวเป็นส่วนแสดงให้เห็นว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในครอบครัวนั้นมีความรับผิดชอบภายในครอบครัวเพียงใด และถ้าครอบครัวใดมีปัญหาทางเศรษฐกิจก็มักจะเป็นต้นเหตุให้ปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมาเป็นธรรมดา ดังนั้นสาเหตุของการกระทำผิดในสังคมส่วนใหญ่มักจะสัมพันธ์กับการไม่การศึกษาต่ำ มีรายได้น้อยและไม่มีอาชีพที่แน่นอนด้วย

ในตาราง 8 และ 9 ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและรายได้ของบิดามารดาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางดังต่อไปนี้

ตาราง 8 ข้อมูลอาชีพและรายได้ของบิดาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

รายได้ต่อเดือน (บาท)	อาชีพของบิดา				รวม	ร้อยละ
	รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง	เกษตรกรรม		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	-	-	-	1	1	2.05
1,001 - 3,000 บาท	-	-	6	-	6	12.24
3,001 - 5,000 บาท	2	1	6	-	9	18.37
5,001 - 7,000 บาท	3	-	3	-	6	12.24
7,001 - 9,000 บาท	2	-	1	-	3	6.12
ไม่แน่นอน	-	1	6	-	7	14.29
ไม่ทราบ	2	3	10	2	17	34.69
รวม	9	5	32	3	49	100.00
ร้อยละ	18.37	10.20	65.31	6.12	100.00	

ตาราง 9 ข้อมูลอาชีพและรายได้ของมารดาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

รายได้ต่อเดือน (บาท)	อาชีพของมารดา				รวม	ร้อยละ
	รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง	เกษตรกรรม		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	-	-	-	1	1	2.38
1,001 - 3,000 บาท	-	5	5	-	10	23.81
3,001 - 5,000 บาท	-	4	2	-	6	14.29
5,001 - 7,000 บาท	1	2	1	-	4	9.52
7,001 - 9,000 บาท	4	-	-	-	4	9.52
ไม่แน่นอน	-	-	1	-	1	2.38
ไม่ทราบ	1	11	3	1	16	38.10
รวม	6	22	12	2	42	100.00
ร้อยละ	14.29	52.38	28.57	4.76	100.00	

เมื่อทำการศึกษาแล้วพบว่าบิดาของเยาวชนได้ประกอบอาชีพและมีรายได้จำนวน 49 คน หรือร้อยละ 68.05 และมารดาของเยาวชนที่ประกอบอาชีพและมีรายได้เพียง 42 คน หรือร้อยละ 58.33 นอกจากนั้นบิดาและมารดาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดไม่ได้ประกอบอาชีพที่มีรายได้ จากข้อมูลที่น่าเสนอตามตาราง 8 และ 9 สรุปได้ดังนี้

1. อาชีพและรายได้ของบิดา อาชีพของบิดาส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 65.31 มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาคือ ร้อยละ 18.37 รับราชการ ร้อยละ 10.20 ค้าขาย ร้อยละ 6.12 ทำเกษตรกรรม ในด้านรายได้ของบิดานั้นเยาวชนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ร้อยละ 34.67 ตอบว่าไม่ทราบรายได้ของบิดา ผู้ที่ทราบรายได้ของบิดาพบว่าจะอยู่ในช่วงระหว่าง 3,001-5,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 18.37

2. อาชีพและรายได้ของมารดา อาชีพของมารดาส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 52.38 ประกอบอาชีพค้าขาย รองลงมาได้แก่ ร้อยละ 28.57 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 14.29 รับราชการ และร้อยละ 4.76 ทำการเกษตร นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 38.10 ของเยาวชนกลุ่มเป้าหมายไม่ทราบรายได้ของมารดา ส่วนผู้ทราบรายได้ของมารดานั้นจะเห็นว่ามีรายได้ระหว่าง 1,001-3,000 บาท เป็นส่วนมาก คือร้อยละ 23.81

เหตุจูงใจและประเภทของยาเสพติดที่เยาวชนใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุจูงใจและประเภทของยาเสพติดที่เยาวชนที่มีประวัติเคยใช้ยาเสพติดใช้ก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในความควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้นำเสนอในตาราง 10 ดังต่อไปนี้

ตาราง 10 เหตุจูงใจและประเภทของยาเสพติดที่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายใช้

เหตุจูงใจ/ประเภทของยาเสพติด		จำนวน N = 72	ร้อยละ
ก. <u>เหตุจูงใจ</u>	อยากลอง	22	30.56
	เพื่อนชักชวน	22	30.56
	สภาพแวดล้อม	15	20.83
	ปัญหาทางครอบครัว	13	18.05
ข. <u>ประเภทของยาเสพติด</u>	เฮโรอีน	33	45.83
	หลายชนิด (กัญชา, เหล้าแห้ง, แลกเกอร์)	25	34.72
	กัญชา	14	19.45

จากข้อมูลนำเสนอในตาราง 10 พอสรุปได้ดังนี้

ก. เหตุจูงใจในการใช้ยาเสพติด คือความอยากลองมีร้อยละ 30.56 เพื่อนชักชวนมีร้อยละ 30.56 นอกจากนี้ได้พบว่ามีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมร้อยละ 20.83 อันเนื่องมาจากอาศัยอยู่ในแหล่งที่มีการค้าขายยาเสพติดกันมาก และร้อยละ 18.05 เกิดจากประสบปัญหาทางครอบครัว

ข. ประเภทของยาเสพติดที่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายใช้เสพติดกันมากคือ ร้อยละ 45.83 เสพเฮโรอีน รองลงมาคือ ร้อยละ 34.72 เสพหลายชนิด และร้อยละ 19.45 เสพกัญชา

ระยะเวลาที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ระยะเวลาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนในตาราง 11 ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาที่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายได้อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางดังต่อไปนี้

ตาราง 11 ระยะเวลาที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
6 - 12 เดือน	18	25.00
13 - 19 เดือน	18	25.00
20 - 26 เดือน	16	22.22
27 - 33 เดือน	5	6.95
34 - 40 เดือน	15	20.83
รวม	72	100.00

ข้อมูลที่น่าสนใจในตาราง 11 ชี้ให้เห็นว่าเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดส่วนใหญ่ร้อยละ 25.00 ต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเป็นเวลา 6 - 12 เดือน และร้อยละ 25.00 เช่นกันอยู่ในความควบคุมดูแลเป็นเวลา 13-19 เดือน รองลงมาคือ ร้อยละ 22.22 ระหว่าง 20-26 เดือน และร้อยละ 20.83 ระหว่าง 34-40 เดือน และร้อยละ 6.95 อยู่ในช่วง 27-33 เดือน

ความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียน
ของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียน
ของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ในการศึกษาครั้งนี้ได้แยก
เป็น 2 ตอนคือ

1. ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งเป็น
4 หัวข้อคือ

- 1.1 การศึกษาสายสามัญ
- 1.2 การศึกษาด้านอาชีพ
- 1.3 กิจกรรมพัฒนานิสัย
- 1.4 บริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว

2. ความคิดเห็นและความต้องการของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเกี่ยวกับการจัด
กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งเป็น 3 หัวข้อคือ

- 2.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะ
- 2.2 ประโยชน์ที่ได้รับ
- 2.3 ความคาดหวังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 1 : ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด
ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 4 ประเภทคือ (1) การศึกษา
สายสามัญ (2) การศึกษาด้านอาชีพ (3) กิจกรรมพัฒนานิสัย และ (4) บริการข่าวสารข้อมูล
และแนะแนว ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวได้นำเสนอต่อไปนี้

1.1 การศึกษาสายสามัญ

การศึกษาสามัญที่จัดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้แก่ การจัดการศึกษา เพื่อเทียบวุฒิการศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาสายสามัญระดับ 2 เทียบชั้นประถมศึกษา 4 และการศึกษาสายสามัญระดับ 3 เทียบเท่าชั้นประถมศึกษา 6

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ ในตาราง 12 แสดงจำนวนเยาวชนที่มี ประวัติคดียาเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ ดังต่อไปนี้

ตาราง 12 จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ

การเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	25	34.75
ผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	47	65.25
รวม	72	100.00

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอในตาราง 12 เห็นได้ว่ามีจำนวนผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 65.25 และมีผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเพียง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 34.75

ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ ในตาราง 13 เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด จำนวน 25 คน ตามที่ได้เสนอมาในตาราง 12 ในตอนต้น

ตาราง 13 ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นต่อกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ

ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	25	100.00
1. <u>ระดับการศึกษาที่เข้าร่วม</u>		
ระดับ 2	2	8.00
ระดับ 3	23	92.00
2. <u>ความรู้สึกรู้สึกต่อการเรียน</u>		
ชอบ	19	76.00
ไม่ชอบ	4	16.00
เฉย/ไม่ตอบ	2	8.00
3. <u>สิ่งที่เห็นว่าควรปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง</u>		
ไม่มีสิ่งใดต้องปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง	12	48.00
ระดับทางการศึกษา	6	24.00
บรรยากาศของห้องเรียน	6	24.00
ระเบียบในชั้นเรียน	1	4.00
4. <u>ลักษณะของสถานที่เรียนอันพึงประสงค์</u>		
สถานที่เงียบ ๆ	11	44.00
เหมือนสถานศึกษาทั่ว ๆ ไป	5	20.00
เรียนที่บ้าน	2	8.00
ไม่ตอบ/ไม่มีความคิดเห็น	7	28.00

ตาราง 13 (ต่อ)

ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
5. <u>ประโยชน์จากการเข้าร่วม</u>		
ได้รับความรู้	10	40.00
นำไปศึกษาต่อ	3	12.00
นำไปประกอบอาชีพ	2	8.00
คิดว่าไม่มีประโยชน์	8	32.00
ไม่ทราบ	2	8.00

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอตามตาราง 13 สรุปได้ดังนี้

1. ในจำนวนเยาวชน 25 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญนั้น มี 23 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 ได้เข้าเรียนในระดับ 3 ที่เหลือ 2 รายคิดเป็นร้อยละ 8.00 เรียนอยู่ในระดับ 2

2. ความรู้สึกของเยาวชนที่มีประวัติ肄ิทยาเสพติดต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญนั้น ร้อยละ 76.00 ตอบว่ารู้สึกชอบ ร้อยละ 16.00 รู้สึกว่าไม่ชอบกิจกรรมที่จัดให้ ที่เหลือร้อยละ 8.00 ตอบว่าเฉย ๆ หรือไม่ตอบ

3. สิ่งที่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง พบว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 48.00 เห็นว่าไม่มีสิ่งใดที่จำเป็นจะมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง และมีบางส่วนที่ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง นั่นคือ การขยายระดับการศึกษาที่จัดให้และบรรยากาศของห้องเรียน ซึ่งความคิดเห็นทั้ง 2 ข้อนี้ คิดเป็นร้อยละ 6.00 ในแต่ละข้อ นอกจากนี้ร้อยละ 4.00 เสนอแนะให้มีการปรับปรุงในเรื่องระเบียบของชั้นเรียน

4. ลักษณะของสถานศึกษาอันพึงประสงค์ของเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่คือร้อยละ 44.00 ตอบว่าลักษณะของสถานศึกษาอันพึงประสงค์ ได้แก่ สถานศึกษาเงียบ ๆ

รองลงมาคือร้อยละ 20.00 ตอบว่าเหมือนสถานศึกษาทั่ว ๆ ไป ร้อยละ 8.00 ตอบว่าชอบเรียนที่บ้าน และที่เหลือร้อยละ 28.00 ไม่ตอบหรือไม่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ จะเห็นได้ว่าเยาวชนที่มีประวัติ肄ิยาเสพฤิคส่วนใหญ่ร้อยละ 40.00 เห็นว่าได้รับความรู้ รองลงมาคือร้อยละ 32.00 คิดว่าไม่มีประโยชน์ ร้อยละ 12.00 เห็นว่าสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อได้ ร้อยละ 5.00 ตอบว่านำไปประกอบอาชีพ ที่เหลือร้อยละ 8.00 ตอบว่าไม่ทราบ

เหตุผลของผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม จากตาราง 12 มีเยาวชนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญจำนวน 47 คน เหตุผลของการไม่เข้าร่วมแสดงในตาราง 14 ต่อไปนี้

ตาราง 14 เหตุผลที่เยาวชนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ

เหตุผลที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ชอบการศึกษาสายสามัญ	15	31.91
ระยะเวลาเรียนไม่พอ	11	23.40
ต้องการศึกษาทางสายอาชีพ	6	12.77
ได้รับการศึกษาในระดับที่ต้องการแล้ว	3	6.38
สามารถอ่านหนังสือได้แล้ว	2	4.26
ต้องการเรียนในสถานศึกษาอื่น	1	2.13
ไม่ตอบ	9	19.15
รวม	47	100.00

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอในตาราง 14 จะเห็นได้ว่าเหตุผลที่ทำให้เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญนั้น ร้อยละ 31.91 ตอบว่าไม่ชอบศึกษาสายสามัญ รองลงมาคือร้อยละ 23.40 เพราะระยะเวลาในการศึกษาไม่เพียงพอ ร้อยละ 12.77 ต้องการศึกษาทางด้านอาชีพ ร้อยละ 6.38 ได้รับการศึกษาที่ต้องการแล้ว ร้อยละ 4.26 ตอบว่ามีความสามารถในการอ่านหนังสือได้แล้ว และร้อยละ 2.13 ต้องการเรียนในสถานศึกษาอื่น

1.2 การศึกษาด้านอาชีพ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้จัดบริการการศึกษาด้านอาชีพให้กับเยาวชนที่อยู่ในความดูแล โดยจัดตั้งเป็นหน่วยวิชาชีพและมีสาขาวิชาชีพที่หลากหลายให้เยาวชนได้เลือกเรียนตามความสนใจและความถนัด ซึ่งหลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรมของหน่วยวิชาชีพได้แก่หลักสูตรวิชาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ การบริการด้านอาชีพมีความจำเป็นและสำคัญต่อเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดมาก ในเรื่องนี้ อรพินท์ สวาสดิพันธ์ (2531 : 59) ได้กล่าวว่าการให้บริการเพื่อชีวิตในสังคมของผู้ติดยาเสพติดนั้น ควรให้เยาวชนผู้ติดยาเสพติดได้รับการบริการการศึกษาด้านวิชาชีพ เพื่อสามารถนำความรู้และทักษะต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตรประจำวันในสังคมได้ ทำให้ผู้ติดยาเสพติดไม่หันไปใช้ยาเสพติดอีก

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพ จำนวนเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้แสดงในตาราง 15 ต่อไปนี้

ตาราง 15 จำนวนเยาวชนผู้เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพ

การเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	64	88.89
ผู้ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม	8	11.11
รวม	72	100.00

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอในตาราง 15 จะเห็นได้ว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพเป็นส่วนใหญ่ คือจำนวน 64 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 88.89 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด และ มีผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวมีเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพ ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางจำนวน 64 คน ตามที่ได้แนะนำเสนอในตาราง 15 ในตอนต้นนั้น ได้นำความคิดเห็นมาเสนอในตาราง 16 ต่อไปนี้

ตาราง 16 ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

ลักษณะและความคิดเห็นการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	64	100.00
1. <u>หมวดวิชาที่เลือกศึกษา</u>		
หมวดช่างคหกรรมทั่วไป	34	53.12
หมวดช่างอุตสาหกรรม	16	25.00
หมวดเกษตรกรรม	5	7.81
หมวดเบ็ดเตล็ด		
- คมตรี	6	9.38
- ศิลปะ	3	4.69
2. <u>ความรู้สึกเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมนี้แล้ว</u>		
ชอบ	49	76.56
ไม่ชอบ	15	23.44
3. <u>สิ่งที่เห็นว่าควรมีการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง</u>		
ไม่มีสิ่งใดต้องปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง	17	26.56
วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ	9	14.06
การสอนของครู	7	10.94

ตาราง 16 (ต่อ)

ลักษณะและความคิดเห็นการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ตัวอย่างหรือแบบแปลน	4	6.24
การไม่ได้ปฏิบัติจริง	3	4.69
ไม่ตอบ/ไม่มีความคิดเห็น	24	37.50
4. <u>ประโยชน์ที่ได้รับ</u>		
นำไปประกอบอาชีพ	37	57.81
ได้รับความรู้	5	34.38
ไม่ตอบ/ไม่มีความคิดเห็น	22	34.38
5. <u>เหตุผลในการตัดสินใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ</u>		
ชอบ	33	51.56
ได้รับความรู้	12	18.75
ผู้ปกครองให้เรียน	7	10.94
นำไปประกอบอาชีพ	7	10.94
หางานง่าย	4	6.25
ตามเพื่อน	1	1.56

ข้อมูลที่ได้นำเสนอในตาราง 16 สรุปได้ดังนี้

1. หมวดวิชาชีพที่เลือกเรียน ในจำนวน 64 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพนั้น ส่วนใหญ่คือจำนวน 34 คน หรือร้อยละ 53.12 เลือกเรียนในหมวดช่างคหกรรมทั่วไป ร้อยละ 25.00 ได้เลือกเรียนในหมวดช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 7.81 เลือกหมวดเกษตรกรรม ที่เหลือหมวดเบ็ดเตล็ด ได้แก่ ร้อยละ 9.38 เลือกดนตรี ร้อยละ 4.69 เลือกศิลปะ

2. ความรู้สึกของเยาวชนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพนั้น ร้อยละ 76.56 ตอบว่าชอบ และที่เหลือร้อยละ 23.44 มีความรู้สึกไม่ชอบกิจกรรมที่จัดให้

3. สิ่งที่ยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง พบว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 37.50 ไม่ตอบหรือไม่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ สำหรับผู้ที่ตอบประเด็นคำถามนั้น ร้อยละ 26.56 เห็นว่าไม่มีสิ่งใดต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง คือ ร้อยละ 14.06 ต้องการให้ปรับปรุงด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ร้อยละ 10.94 ให้ปรับปรุงการสอนของครู ร้อยละ 6.25 ให้ปรับปรุงตัวอย่างหรือแบบแปลน และร้อยละ 4.69 ต้องการให้มีการไม่ได้ปฏิบัติจริง

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพแล้ว พบว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 57.81 เห็นว่าสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ รองลงมาคือร้อยละ 34.38 ไม่ตอบหรือไม่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ และที่เหลือร้อยละ 7.81 คิดว่าจะได้รับความรู้

5. เหตุผลในการตัดสินใจเลือกเรียนตามสาขาวิชาชีพ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 51.56 เลือกเรียนสาขาวิชาชีพเนื่องจากชอบ รองลงมาคือร้อยละ 18.75 เพราะคิดว่าได้รับความรู้ที่เหลือตอบว่าเพราะผู้ปกครองให้เรียน นำไปประกอบอาชีพหางานทำได้ง่าย และเลือกตามเพื่อน

1.3 กิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรม โดยมีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดดำเนินการ คือ หน่วยอภิบาลและพัฒนานิสัยเพื่อขัดเกลากจิตใจและนิสัยของเยาวชนให้กลับเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป ซึ่งมีอนุศาสนาจารย์เป็นผู้รับผิดชอบในการแก้ไขและฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิต กิจกรรมที่จัดให้ ได้แก่ การสอนวิชาบริหาร อบรมลูกเสือและอื่น ๆ ทั้งนี้ได้จัดให้มีการอบรมเยาวชนเดือนละ 2 ครั้ง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้เชิญวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิมาอบรมเกี่ยวกับจริยธรรมโดยเน้นให้เห็นประโยชน์ของการกระทำดี เนื้อหาของ

หลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนานิสัยใจจึงเห็นหลักสูตรของศาสนา ทั้งนี้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้กำหนดให้เยาวชนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม ในตาราง 17 เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรมของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ตาราง 17 ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นต่อกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรมของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	72	100.00
1. <u>เนื้อหาที่ทำให้ประทับใจและจำได้ดี</u>		
หลักสูตร	38	52.78
ทุกเรื่องที่จัดอบรมให้	11	15.28
ไม่ชอบเนื้อหาที่จัดอบรม	8	11.11
ระเบียบข้อบังคับของสถานพินิจฯ	2	2.78
ไม่ตอบ/ไม่มีความคิดเห็น	13	18.05
2. <u>การรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมต่อเนื่อง</u>		
ไม่เคย	62	86.11
เคย	10	13.89
3. <u>ประโยชน์ที่ได้รับ</u>		
ทำให้ปฏิบัติตนเป็นคนดี	39	54.17
นำไปสอน/แนะนำผู้อื่น	9	12.50
ได้รับความรู้	8	11.11
ไม่ตอบ/ไม่มีความคิดเห็น	16	22.22

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
4. <u>ความรู้สึกที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม</u>		
ควรจัดอบรม	26	36.11
ไม่ควรจัดอบรม	15	20.83
ไม่ตอบ/ไม่มีความคิดเห็น	31	43.06
5. <u>สิ่งที่เห็นว่าต้องการมีการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง</u>		
ไม่มีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุง	39	54.16
เนื้อหาสาระ	18	25.00
สิ่งแวดล้อม	8	11.11
วิทยากร	4	5.56
ระยะเวลา	3	4.17

จากข้อมูลที่ให้นำเสนอในตาราง 17 พอสรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาที่ทำให้เยาวชนประทับใจหรือจำได้ดี พบว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 52.78 มีความประทับใจหรือจำได้ในเนื้อหาที่เป็นหลักธรรม รองลงมาร้อยละ 18.05 เป็นผู้ที่ไม่ตอบหรือไม่มีความคิดเห็นในเรื่องนี้ ร้อยละ 15.28 ตอบว่าประทับใจหรือจำได้ในเนื้อหาสาระทุกเรื่องที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางจัดอบรมให้ ร้อยละ 2.78 ชอบเนื้อหาสาระที่เป็นระเบียบข้อบังคับของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการที่ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก มีร้อยละ 11.11 ตอบว่าไม่ชอบเนื้อหาที่จัดอบรมให้

2. การรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ในจำนวน 72 คนที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรมอันดี ส่วนใหญ่คือจำนวน 62 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.11 ไม่เคยเข้า

กลุ่มหรือรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากมีกิจกรรมนี้ ที่เหลือ 10 ราย คิดเป็นร้อยละ

13.89 เคยเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรม

3. ประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรมแล้วส่วนใหญ่ คือร้อยละ

54.17 เห็นว่าสามารถทำให้ตนมีความประพฤติหรือปฏิบัติตนเป็นคนดี นอกจากนี้ร้อยละ 12.56

คิดว่าสามารถนำไปสอนหรือแนะนำผู้อื่น ร้อยละ 11.11 ตอบว่าได้รับความรู้ ที่เหลือร้อยละ

22.22 เป็นผู้ไม่ตอบหรือไม่มีความคิดเห็น

4. ความรู้สึกที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมพบว่าส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 43.06

ไม่ตอบหรือไม่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ ร้อยละ 36.11 เสนอให้มีการจัดเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรม แต่อีกร้อยละ 20.83 เสนอว่าไม่ควรจัดอบรมดังกล่าว

5. สิ่ง que เห็นว่าควรมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 54.16 เห็นว่าไม่มีสิ่งใดที่ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง และมีบางส่วนที่ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงในเรื่องเนื้อหาสาระ ร้อยละ 25.00 บรรยายากายในการจัดกิจกรรมมีร้อยละ 11.11 วิทยากรมีร้อยละ 5.56 และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีร้อยละ 4.17 ตามลำดับ

1.4 การบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว

1.4.1 การบริการข่าวสารข้อมูล สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางให้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ช่วยให้เยาวชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมได้ดีขึ้น สามารถคิดและตัดสินใจหรือลงมือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตั้งใจและสอดคล้องกับความเป็นจริงและทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นจึงได้จัดตั้งหน่วยห้องสมุดที่ภายในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบริการข่าวสารข้อมูล ในตาราง 18 แสดงจำนวนเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการข่าวสารข้อมูล ดังนี้

ตาราง 18 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการบริการข่าวสารข้อมูลของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

การเข้าร่วมกิจกรรมการบริการข่าวสารข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม	69	95.83
ผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	3	4.17
รวม	72	100.00

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอในตาราง 18 ทำให้ทราบว่าเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดส่วนมากคือร้อยละ 95.83 ได้เข้าร่วมกิจกรรมการบริการข่าวสารข้อมูลที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางจัดให้ ที่เหลือ 3 รายคิดเป็นร้อยละ 4.17 เป็นผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นต่อกิจกรรมการบริการข่าวสารข้อมูล ในตาราง 19 เป็นการนำเสนอข้อมูลของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดจำนวน 69 คน ตามที่ได้เสนอมานในตาราง 18 ในตอนต้น

ตาราง 19 ลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมบริการข่าวสารข้อมูล

ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. <u>ความจำเป็นที่ต้องเข้ารับบริการข่าวสารข้อมูล</u>		
ได้รับความรู้	45	65.21
เพื่อความเพลิดเพลิน	20	28.99
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4	5.80
2. <u>กิจกรรมบริการข่าวสารข้อมูลที่น่าสนใจ</u>		
ไม่มีกิจกรรมที่น่าสนใจ	49	71.01
จัดประกวดผลงาน	10	14.49
จัดนิทรรศการ	7	10.15
สื่อและอุปกรณ์	3	4.35
3. <u>สิ่งที่เห็นว่าควรมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง</u>		
เพิ่มจำนวนหนังสือใหม่ ๆ	31	44.93
ความเป็นระเบียบ	7	10.14
ไม่มีความคิดเห็น	31	44.93
4. <u>ลักษณะของเจ้าหน้าที่บริการข่าวสารข้อมูลที่พึงประสงค์</u>		
มีอัธยาศัยดี	50	72.46
เอาใจผู้เข้าใช้บริการ	13	18.84
ไม่ทวงหนังสือ	3	4.35
ไม่มีความคิดเห็น	3	4.35

ข้อมูลที่น่าสนใจในตาราง 19 สรุปได้ดังนี้

1. ในจำนวนเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด 69 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการข่าวสารข้อมูล ส่วนใหญ่คือ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 65.21 ตอบว่าที่เข้าร่วมเพราะคิดว่าได้รับความรู้ รองลงมาคือ ร้อยละ 28.99 เพื่อความเพลิดเพลินมี ที่เหลือ 4 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 5.80 ตอบว่าเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. กิจกรรมบริการข่าวสารข้อมูลที่น่าสนใจ จะเห็นว่าเยาวชนส่วนใหญ่คือร้อยละ 71.01 เห็นว่าไม่มีกิจกรรมบริการข่าวสารข้อมูลที่น่าสนใจ ร้อยละ 14.49 สนใจกิจกรรม การจัดประกวดผลงาน ร้อยละ 10.15 สนใจการจัดนิทรรศการ ที่เหลือร้อยละ 4.35 สนใจการจัด การบริการด้านสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ
3. สิ่งที่ยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเห็นว่าควรมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง พบว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 44.93 เห็นว่าไม่มีความคิดเห็น และอีกร้อยละ 44.93 เห็นว่าควรมี การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงในเรื่องให้เพิ่มจำนวนหนังสือใหม่ ที่เหลืออีกร้อยละ 10.14 ได้ เสนอให้เพิ่มความ เป็นระเบียบในการดำเนินงานบริการข่าวสารข้อมูล
4. ลักษณะของเจ้าหน้าที่บริการข่าวสารข้อมูลที่พึงประสงค์ เยาวชนส่วนใหญ่คือร้อยละ 72.46 เห็นว่าเจ้าหน้าที่บริการข่าวสารข้อมูลต้องมีคุณลักษณะโดยเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี ร้อยละ 18.84 เห็นว่าควรเป็นผู้ที่เอาใจผู้เข้าใช้บริการมี ร้อยละ 4.35 เห็นว่าควรเป็นผู้ไม่ทวงหนังสือ ที่เหลืออีกร้อยละ 4.35 ไม่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

1.4.2 การบริการแนะแนว ในการจัดบริการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ

สำหรับเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางนั้น สถานพินิจและคุ้มครอง เด็กกลางได้ให้งานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยคำ เน้นการแนะแนวให้กับเยาวชน ซึ่งมีนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้ดำเนินการให้บริการแนะแนวกับเยาวชนที่อยู่ในสถานฝึกและอบรม แต่ละแห่งของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบริการแนะแนว ในตาราง 20 ได้แสดงจำนวนเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางที่เข้าร่วมกิจกรรมการบริการแนะแนวดังนี้

ตาราง 20 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบริการแนะแนวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

การเข้าร่วมกิจกรรมการบริการแนะแนว	จำนวน	ร้อยละ
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	69	95.83
ผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	3	4.17
รวม	72	100.00

ข้อมูลที่ได้นำเสนอในตาราง 20 จะเห็นได้ว่าเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดส่วนใหญ่คือร้อยละ 95.83 เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งมีบางส่วนเท่านั้นที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมโดยคิดเป็นร้อยละ 4.17 ของเยาวชนที่ทำการศึกษา

ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมบริการแนะแนว ในตาราง 21 เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมและความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการบริการแนะแนวที่จัดโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ตาราง 21 ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมและความคิดเห็นที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมบริการ
แนะแนวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

ลักษณะและความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	69	100.00
1. <u>ความจำเป็นต้องเข้าใช้บริการแนะแนว</u> เพื่อติดต่อกฎาติ	32	46.38
ไม่มีความจำเป็น	21	30.43
ขอสงเคราะห์เครื่องใช้ต่าง ๆ	9	13.04
ปรึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข	7	10.15
2. <u>กิจกรรมบริการแนะแนวที่น่าสนใจ</u> ไม่มีกิจกรรมที่สนใจ	66	95.65
จัดกิจกรรมทนายปัญหา	3	4.35
3. <u>สิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง</u> ห้อง/สถานที่บริการแนะแนวโดยเฉพาะ	33	47.83
เพิ่มจำนวนนักจิตวิทยา/นักสังคมสงเคราะห์	21	30.43
ไม่มีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุง	15	21.74
4. <u>ลักษณะของเจ้าหน้าที่บริการแนะแนวอันพึงประสงค์</u> การเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี	35	50.73
การเป็นผู้ที่จัดกิจกรรมพิเศษบ่อย ๆ	13	18.84
การเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาและสามารถแก้ปัญหาได้	8	11.59
ไม่มีความคิดเห็น	13	18.84

ข้อมูลที่ได้นำเสนอในตาราง 21 พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. ความจำเป็นของเยาวชนที่ต้องเข้าใช้บริการแนะแนว ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 46.38 คิดว่าเข้าใช้บริการเนื่องจากติดต่อกฎติ รองลงมาคือร้อยละ 34.43 ผู้ที่ยังไม่มีความจำเป็นในการเข้าใช้บริการแนะแนว นอกจากนั้นร้อยละ 13.04 เป็นผู้ที่ใช้เพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องเครื่องใช้ที่จำเป็นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง และร้อยละ 10.15 เพื่อปรึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข
2. กิจกรรมบริการแนะแนวที่น่าสนใจ ในจำนวนผู้เข้าใช้บริการแนะแนวส่วนใหญ่คือร้อยละ 95.65 เห็นว่าไม่มีกิจกรรมการบริการแนะแนวใดที่น่าสนใจ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 4.35 คิดว่ากิจกรรมจัดหาปัญหาเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ
3. สิ่งที่ต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง พบว่าส่วนใหญ่คือร้อยละ 47.83 เสนอแนะให้จัดห้องหรือสถานที่สำหรับบริการแนะแนวโดยเฉพาะ รองลงมาคือร้อยละ 30.43 เสนอให้เพิ่มจำนวนนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ และที่เหลือร้อยละ 21.74 ตอบว่าไม่มีสิ่งใดต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง
4. ลักษณะเจ้าหน้าที่บริการแนะแนวอันพึงประสงค์ของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดนั้น ได้แก่ ต้องเป็นผู้มีอัธยาศัยดีมีร้อยละ 50.73 จัดกิจกรรมพิเศษบ่อย ๆ มีร้อยละ 18.84 นอกจากนั้น มีผู้ตอบว่าต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถเป็นที่ปรึกษาและแก้ปัญหาได้มีร้อยละ 11.59 และที่เหลือร้อยละ 18.84 ไม่มีความคิดเห็น

ตอนที่ 2 : ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนใน

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

เนื่องจากกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนมีขอบข่ายกว้างขวาง โดยมุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชน ซึ่งรวมทั้งเด็กและเยาวชนนอกโรงเรียน ในสังคมไทยปัจจุบันจึงมีหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนอยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน (เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2530 : 110) เพื่อให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีพื้นฐานในการเรียนรู้ รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางก็เป็นหน่วยงานของรัฐบาลหน่วยงานหนึ่งที่จัดบริการกิจกรรม

การศึกษานอกโรงเรียนให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ได้ทำให้เข้ารับการคุ้มครองจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง โดยจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางให้สูงขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง อันได้แก่ ปัญหาและข้อเสนอแนะ ความคาดหวังและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนภายหลังพ้นจากการควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง อันจะเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนกับเยาวชนกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ในตาราง 22 เป็นการนำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในเรื่องปัญหาและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ตาราง 22 ข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

ความคิดเห็น และความต้องการ	ระดับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ก. <u>ปัญหา</u>			
1. วิธีสอนของครู	66.67	30.55	2.78
2. เนื้อหาสาระในการอบรมเพื่อพัฒนานิสัยและสร้างคุณธรรมที่ดี	65.28	31.89	2.78
3. ความเหมาะสมของสื่อการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ	54.17	38.89	6.94
4. คุณสมบัติและความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่แนะแนว	54.17	37.50	8.33

ตาราง 22 (ต่อ)

ความคิดเห็น และความต้องการ	ระดับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
5. กระบวนการอบรมของเจ้าหน้าที่	52.78	40.28	6.94
6. ความสนใจในเนื้อหาที่สอน	51.39	44.44	4.17
7. จำนวนวิชาชีพที่มีให้ท่านเลือกเรียน	43.06	37.50	19.44
8. ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้และข่าวสารที่ทันสมัย	43.06	45.83	11.11
9. ระยะเวลาในการเรียนวิชาชีพ	41.67	50.00	8.33
10. จัดให้มีเอกสารหรือหนังสือแนะแนวทางประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ	38.89	36.11	25.00
11. การให้บริการต่าง ๆ ของแผนกแนะแนวมีความสะดวกรวดเร็ว	30.55	56.94	12.50
12. จัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์หนังสือต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการ	30.55	36.11	12.50
13. บรรยากาศของห้องแนะแนวเป็นที่น่าประทับใจ	22.22	56.95	20.83
เฉลี่ย	45.73	41.77	11.86
ข. ประโยชน์ที่ได้รับ			
1. ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	46.94	37.50	5.56
2. เมื่อเรียนวิชาชีพแล้วทำให้ท่านมีทักษะทางวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น	11.11	33.33	55.56
3. ท่านสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น	8.33	33.33	58.33
เฉลี่ย	25.46	34.72	39.82
ค. ความคาดหวังหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม			
1. คาดว่าท่านจะเป็นเจ้าของกิจการในสาขาวิชาชีพที่เรียนมา	37.50	50.00	12.50
2. คาดว่าท่านจะเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น	31.94	41.67	26.39
3. คาดว่าท่านจะรับจ้างในสถานประกอบการ	19.44	52.78	27.78
4. คาดว่าท่านจะเป็นที่ยอมรับและเข้ากับสังคมได้มากขึ้น	19.44	36.11	44.44
เฉลี่ย	27.08	45.14	27.78

ข้อมูลที่ได้นำเสนอตามตาราง 22 พอสรุปได้ดังนี้

ปัญหา จากการศึกษาพบว่าปัญหาในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการสอนของครูร้อยละ 66.67 เนื้อหาสาระของการอบรมพัฒนานิสัยและศีลธรรมร้อยละ 65.28 สื่อการสอนและอุปกรณ์ร้อยละ 54.17 คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่บริการแนะแนวร้อยละ 54.17 และกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรมร้อยละ 52.78 ตามลำดับ

ประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานอกโรงเรียน พบว่าอยู่ระดับน้อย ได้แก่ การนำไปใช้เพื่อพัฒนาเยาวชนได้ดีขึ้นร้อยละ 58.33 ทักษะวิชาชีพร้อยละ 55.56 และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวันร้อยละ 5.56

ความคาดหวัง ความคาดหวังของเยาวชนหลังจากการได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเยาวชนนั้นเมื่อได้รับการปลดปล่อยจากการควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางอยู่ในระดับปานกลาง โดยเยาวชนได้คาดหวังว่าจะได้เป็นเจ้าของกิจการในสาขาอาชีพที่ได้ศึกษาร้อยละ 50.00 จะเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นร้อยละ 51.67 รับจ้างในสถานประกอบการร้อยละ 52.78 ต้องการเป็นที่ยอมรับและเข้ากับสังคมได้มากขึ้นร้อยละ 36.11 ตามลำดับ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการจัดการศึกษาของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้กับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดซึ่งเป็นกลุ่มที่ควรได้รับความสนใจอย่างมากกลุ่มหนึ่ง ปัจจุบันสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางได้ดำเนินการให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียนแก่เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ ดังนั้นสิ่งที่ควรพิจารณาคือการให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดให้กัน สามารถตอบสนองความต้องการของเยาวชนกลุ่มนี้อย่างแท้จริงหรือไม่เพียงใด และเพื่อที่จะให้การจัดการศึกษาแก่เยาวชนดังกล่าวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงควรทำการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ความต้องการและความคิดเห็นของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเหล่านี้ เพื่อจะให้นำข้อมูลที่ได้มาประกอบการพิจารณาหาแนวทางจัดการบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนให้กับเยาวชนกลุ่มพิเศษนี้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลของการพัฒนาของเยาวชนกลุ่มดังกล่าวมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษากันคว่า

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวและประวัติทางการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดที่อยู่ในความควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จำนวน 2 แห่ง คือสถานฝึกและอบรมเยาวชนชาย (บ้านกรุดา) กับสถานฝึกและอบรมเยาวชนหญิง (บ้านปรานี)
2. เพื่อศึกษาลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด โดยแยกตามประเภทของกิจกรรมเป็น 4 ประเภทคือ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาด้านอาชีพ กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม และบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง รวมไปถึง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนความคาดหวังและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตภายหลังจากออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางแล้ว

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดที่ได้รับการพิจารณาพิพากษาตัดสินคดีเรียบร้อยแล้ว และอยู่ในความดูแลของสถานฝึกและอบรมเยาวชนชาย (บ้านกรุณา) และสถานฝึกและอบรมเยาวชนหญิง (บ้านปรานี) ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จำนวนเยาวชนที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวนับถึง 31 ธันวาคม 2531 มีทั้งสิ้น 72 คน เป็นชาย 40 คน และหญิง 32 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แบ่งเนื้อหาที่ทำการศึกษาเป็น 3 ด้าน ดังนี้
 - 1) ข้อมูลส่วนตัวและประวัติการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ได้แก่ ข้อมูลด้านอายุ กรอบครัว ประวัติการศึกษา การติดยาเสพติด เป็นต้น
 - 2) ลักษณะความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน 4 ประเภท ได้แก่ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาด้าน อาชีพ กิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม และบริการข่าวสารข้อมูลและแนะแนว
 - 3) ความคิดเห็นของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ความคาดหวังและประโยชน์ที่ได้รับหลังจากการได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับนำไปใช้ เมื่อพ้นจากการควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแน่นอนถามข้อมูลส่วนตัว ความคิดเห็น และความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มี

ประวัติศาสตร์ชาติไทยในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง แบ่งเป็น 3 ตอน มีข้อความทั้งสิ้น 45 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เยาวชนกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของสถานฝึกและอบรมบ้านกรุณาและบ้านปรานีของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ สันทมาชิกตามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาสามัญและอาชีพ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่บริหารเกี่ยวกับเยาวชนที่มีประวัติศาสตร์ชาติไทย และการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ซึ่งได้ทำการสังเกตและจดบันทึกเกี่ยวกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้พบเห็นจากการได้ศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ทั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 15-31 ธันวาคม 2531

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมแล้วประมวลเข้าด้วยกัน และทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นเชิงคุณภาพ เช่น ความคิดเห็น ความต้องการ บัณฑิตและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ได้นำมาจัดเป็นหมวดหมู่ตามเนื้อหา พร้อมทั้งแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่เป็นปริมาณหรือจำนวนต่าง ๆ ได้ทำการวิเคราะห์ในรูปของสถิติอย่างง่าย เช่น ความถี่และร้อยละ และการหาค่าเฉลี่ย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า พอสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ✓

เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้ามี่จำนวน 72 คน เป็นชายร้อยละ 55.60 หญิง ร้อยละ 44.40 เยาวชนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 68.06 มีอายุระหว่าง 17-20 ปี ที่เหลือร้อยละ 31.94 อายุระหว่าง 14-16 ปี

เกี่ยวกับลำดับการเป็นบุตรของครอบครัวพบว่าเยาวชนกลุ่มเป้าหมายเป็นบุตรในลำดับต่าง ๆ คือร้อยละ 25.00 เป็นบุตรลำดับที่ 1 รองลงมาคือร้อยละ 19.40 เป็นบุตรลำดับที่ 2 ร้อยละ 18.10 เป็นบุตรลำดับที่ 3 นอกนั้นเป็นบุตรลำดับที่ 4-7

ด้วยพื้นฐานการศึกษาพบว่าร้อยละ 48.61 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมา ร้อยละ 26.39 จบชั้นประถมปีที่ 4 ร้อยละ 20.83 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ร้อยละ 2.78 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมีเพียง 1 รายคิดเป็นร้อยละ 1.39 เป็นผู้ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้

ก่อนที่จะเข้ารับการดูแลควบคุมจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของเยาวชน ร้อยละ 59.72 ได้ประกอบอาชีพมีรายได้ ร้อยละ 25.00/อยู่บ้านเฉย ๆ และร้อยละ 15.28 กำลังศึกษาอยู่

สำหรับเยาวชนที่ประกอบอาชีพนั้นร้อยละ 67.45 มีอาชีพรับจ้างและมีรายได้ระหว่าง 1,000 - 3,000 บาทต่อเดือน รองลงมาคืออาชีพค้าขายมีร้อยละ 30.33 และมีรายได้ไม่แน่นอน

เกี่ยวกับผู้ปกครองหรือบุคคลที่เยาวชนอาศัยอยู่ด้วย พบว่าร้อยละ 33.33 อาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 22.22 อยู่กับมารดาฝ่ายเดียว ร้อยละ 13.89 อยู่กับญาติ ร้อยละ 12.50 อยู่กับบิดาฝ่ายเดียว ร้อยละ 11.11 อยู่ตามลำพังคนเดียว ร้อยละ 4.17 อยู่กับเพื่อน และร้อยละ 2.78 อยู่กับผู้ปกครองอื่น ๆ

เยาวชนร้อยละ 51.38 มีบิดามารดาแยกกันอยู่ ร้อยละ 33.33 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 6.94 ที่มีบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรม มีเพียง 1 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 1.39 ที่ไม่ทราบที่อยู่ของบิดามารดา

ส่วนการประกอบอาชีพของบิดามารดา นั้น พบว่าร้อยละ 52.38 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 28.57 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 14.29 รับราชการ และร้อยละ 4.76 เป็นเกษตรกร เยาวชนส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ทราบรายได้ของบิดามารดา

เหตุจูงใจที่ทำให้เยาวชนใช้ยาเสพติดนั้น ร้อยละ 30.56 เพราะความอยากทดลอง ร้อยละ 30.56 จากเพื่อนชักชวน ร้อยละ 20.83 เพราะสภาพแวดล้อมเนื่องมาจากการอาศัยอยู่ในแหล่งที่มีการค้ายาเสพติด สำหรับยาเสพติดที่เยาวชนกลุ่มนี้ใช้คือ ร้อยละ 45.83 เสพเฮโรอีน ร้อยละ 34.72 เสพกัญชาและสารระเหย และร้อยละ 19.45 เสพเฉพาะกัญชา

ระยะเวลาที่เยาวชนต้องอยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางนั้น พบว่ามีร้อยละ 25.00 เท่ากันอยู่ในระหว่าง 6-12 เดือน และ 13-19 เดือน ร้อยละ 22.22 อยู่ระหว่าง 20-26 เดือน ร้อยละ 20.83 อยู่ระหว่าง 34-40 เดือน และมีบางส่วนหรือร้อยละ 6.95 อยู่ 27-33 เดือน

2. การเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ

ร้อยละ 34.75 ของเยาวชนทั้งหมดเข้าเรียนการศึกษาสายสามัญ ร้อยละ 92.00 ของผู้เรียนกำลังเรียนการศึกษาสายสามัญระดับ 3 เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เหลือเพียงร้อยละ 8.00 เรียนระดับ 2 เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้เข้าเรียนร้อยละ 76.00 ตอบว่ามีความรู้สึกชอบและสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ ที่เหลือร้อยละ 16.00 รู้สึกไม่ชอบ และร้อยละ 8.00 ไม่ตอบประเด็นนี้

ข้อเสนอแนะของเยาวชนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมนี้คือ ให้ขยายระดับการศึกษา จัดบรรยากาศของห้องเรียน ให้ปรับปรุงระเบียบในชั้นเรียน และได้เสนอแนะลักษณะของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ว่าต้องมีความเงียบ จัดให้เหมือนสถานศึกษาทั่วไป และต้องการศึกษาที่บ้าน

เกี่ยวกับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ ร้อยละ 40.00 เห็นว่าได้รับความรู้ ร้อยละ 12.00 สามารถนำไปศึกษาต่อ ร้อยละ 8.00 นำไปประกอบอาชีพ และร้อยละ 8.00 เช่นกัน ตอบว่าไม่ทราบ ส่วนอีกร้อยละ 32.00 ตอบว่าไม่มีประโยชน์

เหตุผลของเยาวชนผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญ คือร้อยละ 31.91 ไม่ชอบศึกษาทางด้านนี้ ร้อยละ 23.4 มีระยะเวลาเรียนไม่พอเนื่องจากจะได้รับการปลดปล่อย ร้อยละ 12.77 ต้องการศึกษาด้านอาชีพมากกว่า ร้อยละ 6.38 จบการศึกษาในระดับที่ต้องการแล้ว ร้อยละ 4.26 สามารถอ่านหนังสือได้แล้ว และเพียง 1 รายหรือร้อยละ 2.13 ต้องการเรียนในสถานศึกษาอื่น มีร้อยละ 19.51 ที่ไม่บอกเหตุผลในการไม่เข้าร่วมกิจกรรม

3. การเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ

พบว่าร้อยละ 88.89 ของเยาวชนทั้งหมด เข้าศึกษาด้านอาชีพ ในจำนวนผู้เข้าเรียนนี้ ร้อยละ 53.12 ศึกษาในหมวดคหกรรมทั่วไป ร้อยละ 25.00 ศึกษาในหมวดช่างอุตสาหกรรม นอกนั้นเป็นช่างเกษตรและเบ็ดเตล็ด

เยาวชนร้อยละ 76.56 มีความสนใจและชอบเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมนี้ และอีก ร้อยละ 23.44 รู้สึกไม่ชอบ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมนี้ ได้แก่ ร้อยละ 14.06 ให้ปรับปรุงเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 4.69 ให้มีการปฏิบัติจริงในการเรียนการสอน ร้อยละ 10.94 ให้ปรับปรุงด้านกระบวนการสอนของครู ร้อยละ 37.50 ไม่ตอบคำถามนี้ และอีกร้อยละ 26.56 เห็นว่าจัดกิจกรรมได้เหมาะสมแล้ว

ด้านประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 57.81 เห็นว่าสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ร้อยละ 7.81 ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 34.38 ไม่มีความคิดเห็น

ส่วนการตัดสินใจเลือกศึกษาอาชีพนั้น ร้อยละ 51.56 เลือกเพราะชอบ ร้อยละ 18.75 อยากรู้จักความรู้ ร้อยละ 10.94 เท่ากัน ตอบว่าผู้ปกครองให้เรียน กับสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ร้อยละ 6.25 หางานง่าย และ ร้อยละ 1.56 เลือกเรียนตามเพื่อน

เกี่ยวกับสาเหตุของผู้ที่ไม่เข้าศึกษาด้านอาชีพนั้น เพราะได้เลือกศึกษาสายสามัญ

4. การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม

เยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรมทุกคน จากการศึกษาทำให้ทราบว่าเยาวชนร้อยละ 52.78 มีความประทับใจและจำได้ดีในเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมะ ร้อยละ 15.28 สนใจและชอบเนื้อหาที่จัดให้ทุกเรื่อง

เขาวชนได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ คือ ร้อยละ 25.00 ให้ปรับปรุงเนื้อหา ร้อยละ 11.11 ให้ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมหรือสภาพบรรยากาศในโรงเรียน ร้อยละ 5.56 ให้ปรับปรุงด้านวิทยากร และร้อยละ 4.17 ให้ปรับปรุงเกี่ยวกับระยะเวลา

เขาวชนร้อยละ 36.11 เห็นว่าสมควรจัดกิจกรรมนี้ และอีกร้อยละ 20.83 เห็นว่าไม่ควรจัดกิจกรรมนี้ และร้อยละ 43.06 ไม่ตอบประเด็นคำถาม

ส่วนประโยชน์ของการได้เข้าร่วมกิจกรรมคือ ร้อยละ 54.17 ตอบว่าทำให้ปฏิบัติตนเป็นคนดี ร้อยละ 12.50 ตอบว่าสามารถนำไปสอนหรือแนะนำผู้อื่นได้ และร้อยละ 11.11 ตอบว่าได้รับความรู้

5. การเข้าร่วมกิจกรรมการบริการข่าวสารข้อมูล

ร้อยละ 95.83 ของเขาวชนทั้งหมดตอบว่าการเข้ารับบริการข่าวสารข้อมูล มีเหตุผลที่เข้าร่วมคือ ร้อยละ 65.21 ต้องการได้รับความรู้ ร้อยละ 28.99 เพื่อความเพลิดเพลิน และร้อยละ 5.80 ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เขาวชนร้อยละ 71.01 เห็นว่าไม่มีกิจกรรมด้านบริการข่าวสารข้อมูลที่น่าสนใจ ส่วนอีกร้อยละ 14.49 เห็นว่ากิจกรรมที่น่าสนใจคือ การจัดประกวดผลงาน ร้อยละ 10.15 การจัดนิทรรศการ และร้อยละ 4.35 สนใจด้านสื่อและอุปกรณ์

เขาวชนร้อยละ 44.93 เสนอให้เพิ่มจำนวนหนังสือ และร้อยละ 10.14 ให้ความสำคัญเป็นระเบียบ

เกี่ยวกับลักษณะของเจ้าหน้าที่ให้บริการข่าวสารข้อมูลที่พึงประสงค์นั้น ร้อยละ 72.46 เห็นว่าต้องเป็นผู้มีอัธยาศัยดี ร้อยละ 18.84 เห็นว่าต้องเอาใจใส่ผู้ให้บริการ ร้อยละ 4.35 ต้องไม่ทวงหนังสือ และร้อยละ 4.35 ไม่มีความคิดเห็น

6. การเข้าร่วมกิจกรรมบริการแนะแนว

ร้อยละ 95.83 ของเขาวชนทั้งหมดได้เข้าใช้บริการแนะแนว โดยร้อยละ 46.38 เข้าร่วมเพราะต้องการจิตตอญาคี ร้อยละ 13.04 เพื่อขอสงเคราะห์เครื่องใช้ และร้อยละ 10.15 ที่เข้าใช้บริการแนะแนวเพื่อปริญญาดูหาและแนวทางแก้ไข

เยาวชนมีความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่น่าสนใจของการบริการแนะแนวคือส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.65 เห็นว่าไม่มีกิจกรรมใดที่น่าสนใจ ที่เหลือร้อยละ 4.35 สนใจกิจกรรมหาปัญหา สำหรับลักษณะของเจ้าหน้าที่บริการแนะแนวที่พึงประสงค์นั้น ร้อยละ 50.73 เห็นว่าต้องเป็นผู้มีอัธยาศัยดี ร้อยละ 18.84 ต้องสามารถจัดกิจกรรมพิเศษบ่อย ๆ ร้อยละ 11.59 เห็นว่าควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาก็ได้ ส่วนที่เหลือร้อยละ 18.84 ไม่มีความคิดเห็น

การอภิปรายผล

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียน ของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

จากการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลางในครั้งนี้ ปรากฏว่าเยาวชนร้อยละ 55.60 เป็นชายและที่เหลือร้อยละ 44.40 เป็นหญิง เมื่อพิจารณาสัดส่วนร้อยละแล้วจะเห็นแนวโน้มว่า เยาวชนเพศชายมีประวัติติดยาเสพติดสูงกว่าเพศหญิง

เกี่ยวกับความแตกต่างด้านเพศนี้ ผลงานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนเรื่องนี้ ศิริพร เกษบุรมย์ (2519) ได้ศึกษาสถานภาพภายในครอบครัวของเด็กวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด ซึ่งเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร พบว่าเด็กวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สำหรับผลการศึกษาของวิชัย โปษะจินดา (2521) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดในวิทยาลัยครู พบว่านักศึกษาเพศหญิงมีแนวโน้มการใช้ยาเสพติดต่ำกว่าเพศชาย นอกจากนี้ คงเคื่อน พันธุมนาวัน และคนอื่นๆ (2529) ได้ทำการประมวลงานวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศและสรุปถึงเหตุผลที่ทำให้เยาวชนเพศหญิงมีแนวโน้มกระทำความผิดน้อยกว่าเพศชาย เพราะว่าเพศหญิงวัยรุ่นมีสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเพศชาย มีความ

สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคมได้มากและรวดเร็วกว่า ตลอดจนมีความคล้อยตามสังคมมากกว่า จึงทำให้เพศหญิงวัยรุ่นมีการพัฒนาทางจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย

สำหรับด้านอายุของเยาวชนกลุ่มนี้จากกวการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 68.06 มีอายุระหว่าง 17-20 ปี ที่เหลือร้อยละ 31.94 มีอายุระหว่าง 14-16 ปี ผลการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอายุของเยาวชนผู้กระทำความผิดนี้ สุวิทย์ รุ่งวิสัย (2528) ที่ได้ทำการศึกษาลักษณะผู้ต้องขังเกี่ยวกับยาเสพติดในเรือนจำกลางเชียงใหม่ พบว่าอายุของผู้เสพยาเสพติดที่ไม่รุนแรง โดยเสพยาเสพติดประเภท บุหรี่ เบียร์ และสุรา จะอยู่ในช่วงอายุ 14-17 ปี ด้านการเสพยาเสพติดรุนแรงเป็นผู้ที่มีอายุ 16-18 ปีมากที่สุด สุชา จันทน์เอน และสุรางค์ จันทน์เอน (2514 : 65 - 66) ได้เสนอแนวคิดว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นและชอบทดลองในสิ่งที่ไม่เคยใหม่ และมีแนวโน้มกระทำการต่าง ๆ ตามกลุ่มเพื่อน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ดังนั้นเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการเสพยาเสพติดเพราะความต้องการที่ให้อุปกรณ์รูปแบบหรือลักษณะเหมือนกันและรวมกลุ่มกันได้

สำหรับด้านลำดับที่ของความเป็นบุตรในครอบครัวนั้นจากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่าเยาวชนส่วนใหญ่หรือเป็นบุตรระดับต้น ๆ คือลำดับที่ 1-3 ของครอบครัว ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้เช่น จากของศิริพร เกษมบุญ (2519) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ของครอบครัวของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร พบว่าส่วนใหญ่เป็นบุตรคนกลางของครอบครัวใหญ่และเป็นบุตรคนโตหรือคนสุดท้องของครอบครัวเล็ก นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาผู้ติดยาเสพติดมากที่สุดมีอายุ 13-18 ปี และมาจากครอบครัวที่มีสมาชิก 4-8 คน ซึ่งนับได้ว่าเป็นครอบครัวใหญ่และมีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ดี

สุพจน์ จักษทิพย์ (2521) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า เยาวชนที่มาจากครอบครัวใหญ่ ทำให้การอบรมเลี้ยงดูและเอาใจใส่ดูแลจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ทั่วถึง ซึ่งมีผลกระทบทั้งในแง่สังคมและจิตใจจึงมีปัญหาด้านพฤติกรรมในที่สุด

เกี่ยวกับระดับทางการศึกษาของเยาวชน ผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่าเยาวชน
ร้อยละ 48.61 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 26.39 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และร้อยละ
20.83 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ตามลำดับ โดยสรุปจะเห็นว่าพื้นฐานทางการศึกษาของเยาวชน
กลุ่มนี้อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ เชาวลิศ (2521) ที่ทำการศึกษ
เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภาพตนเองของผู้ติดยาเสพติด พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เป็นผู้ติดยาเสพติด
คือการขาดการศึกษาและส่งผลไปถึงการประกอบอาชีพและรายได้ ในเรื่องนี้ ไชยยศ เหมะรัชตะ
(2526 : 3) ได้สรุปและเสนอแนวคิดว่าการศึกษามีความสัมพันธ์กับการติดยาเสพติด ซึ่งการติ
ดยาเสพติดของเยาวชนอาจจะติดเพราะขาดการศึกษาและได้รับคำแนะนำให้ใช้ยาเสพติดจากบุคคล
อื่น ๆ นอกจากนี้ รอ.หญิงเปรมจิต ชลวดี (2518) ได้วิจัยเกี่ยวกับเยาวชนกับปัญหาเสพติด
ให้โทษ และมูลเหตุจูงใจให้มาบำบัดรักษา ได้สรุปว่า ระดับการศึกษาของเยาวชนมีส่วนผลักดันให้
มีการใช้ยาเสพติดของเยาวชน และปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ ปัญหาทางการศึกษา สุขภาพและสาเหตุ
ต่าง ๆ อันทำให้เยาวชนเป็นผู้ติดยาเสพติดในที่สุด

ในส่วนรายได้ของเยาวชนนั้นจากการศึกษาการประกอบอาชีพของเยาวชน พบว่า
เยาวชนร้อยละ 59.72 ประกอบอาชีพ ร้อยละ 25.00 อยู่บ้านเฉย ๆ และที่เหลือร้อยละ 15.28
กำลังศึกษา ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและมีรายได้ระหว่าง 1,000 - 3,000 บาท
จากการศึกษาของ ไชยยศ เหมะรัชตะ (2526) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาเสพติด โดย
ทำการศึกษาและวิเคราะห์ในแง่กฎหมาย พบว่า เด็กและเยาวชนต้องหันมาใช้ยาเสพติดเนื่องจาก
สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ อันได้แก่ สภาพแวดล้อมการใช้ง่ายและการพบเพื่อนที่ติดยาเสพติดของ
เด็กและเยาวชนด้วย ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองอีกด้วย
นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าเยาวชนมีรายได้เป็นของตนเองและผู้ปกครอง ไม่มีการควบคุมที่เหมาะสม
และมีปัญหามากในครอบครัว เยาวชนจึงคบเพื่อน เที่ยวเตร่ และถูกชักชวนให้ติดยาเสพติดในที่สุด

เกี่ยวกับบุคคลที่เยาวชนอาศัยอยู่ด้วยก่อนเข้ารับการควบคุมดูแลจากสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กกลาง จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ก่อนที่เยาวชนจะได้รับการควบคุมจากสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กกลางนั้น เยาวชนร้อยละ 33.33 ได้อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา ในด้านความสัมพันธ์
อันสามัคคีของบิดามารดาของเยาวชนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 51.38 มีสภาพแยกกันอยู่ กล่าว

ได้ว่าความสัมพันธ์ของครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาหลายชิ้น เช่น สุชาติ บัณฑิตกุล (2519 : 87) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กในส่วนกลาง และภูมิภาค พบว่าสาเหตุที่ทำให้เยาวชนที่ติดยาเสพติดปรารถนามากที่สุดคือ การมีครอบครัวที่บิดาและมารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน ส่วน พรทิพย์ จิตรธร (2516) ได้ศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา ใ้รายงานผลว่า เด็กที่ถูกชักจูงให้ไปติดยาเสพติดนั้นมาจากครอบครัวที่มีปัญหา และขาดความอบอุ่นและขาดความเอาใจใส่จากบิดามารดา

สรุปสาเหตุของการติดยาเสพติดของเยาวชนที่เกี่ยวกับครอบครัวนั้นได้แก่ ครอบครัวขาดความสัมพันธ์ภายในที่ดี เยาวชนถูกส่งเสริมในทางที่ผิด ไม่รู้จักการใช้เวลาว่างในทางที่ถูก ผู้ปกครองไม่สามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องและไม่มีเวลาให้ เด็กและเยาวชนจึงหันเข้าหสิ่งที่เป็นที่พึ่งทางจิตใจอย่างอื่น จึงกลายเป็นผู้ที่ติดยาเสพติดไป (ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2526 : 35 - 37) และถึงแม้ผู้ที่เคยเสพยาเสพติดจะต้องใช้เวลาในการรักษาเป็นระยะเวลาสั้นนั้น ต้องพึ่งพาอิทธิพลจากครอบครัว โดยที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญคือ มีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนในปกครอง ต้องมีการระมัดระวังพฤติกรรมอันส่งผลต่อกำลังใจของเด็กและเยาวชน เพื่อให้การบำบัดรักษาสรรผลสำเร็จและใช้เวลาอันสั้นในการบำบัดรักษาอีกด้วย (นิพนธ์ วีระสุนทร. 2522 : 10 - 11)

2. สาเหตุที่ทำให้เยาวชนใช้ยาเสพติด

• สำหรับเหตุจูงใจที่ทำให้เยาวชนใช้ยาเสพติดนั้น จากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบเหตุจูงใจหรือสาเหตุที่ทำให้เยาวชนใช้ยาเสพติดคือ ร้อยละ 30.56 เนื่องมาจากความอยากรลอง ร้อยละ 30.56 เพื่อนชักชวน ร้อยละ 20.80 เพราะสภาพแวดล้อมคือได้มีเพื่อนอาศัยอยู่ใกล้กับแหล่งค้าขายยาเสพติดหรือมีญาติหรือคนในโน้นคิดยาเสพติด ที่เหลือร้อยละ 18.05 ตอบว่าเพราะมีปัญหาดังครอบครัว

ในเรื่องสาเหตุหรือแรงจูงใจนี้ ได้มีผู้ทำการศึกษาไว้หลายท่าน ได้แก่ พรศิริ ชาดิยานนท์ (2520) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะการติดยาเสพติดซ้ำ และให้รายงานผลถึงสาเหตุของการติดยาเสพติดไว้ 4 ประการคือ (1) ความอยากรู้ อยากรูเห็น และอยากรลอง (2) การ

ชักชวนของเพื่อนหรือผู้ค้าขายยาเสพติด (3) สภาพแวดล้อม และ (4) สัมพันธภาพภายในครอบครัว ส่วน ไชยยศ เหมะรัชตะ (2526 : 44 - 45) ได้สรุปสาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชนดังนี้ คือ (1) ตัวผู้กระทำความผิด (2) สาเหตุทางด้านสิ่งแวดล้อม สภาพ และปัญหาทางสังคม และ (3) สาเหตุของด้านเศรษฐกิจ

จรัส สุวรรณเวลา (2521) ได้ประมวลสาเหตุที่ทำให้บุคคลติดยาเสพติดไว้ 2 ประการคือ สภาพจิตใจของผู้ติดยา ได้แก่ ผู้ที่เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้ยาเสพติดอยู่เสมอจึงทำให้ติดยาเสพติด และผู้ที่มีบุคลิกภาพผิดปกติ เช่น เด็กเกเร อันเป็นจิตลักษณะที่มาจากการอบรมเลี้ยงดู และประการที่สองคือ สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในครอบครัวเนื่องมาจากครอบครัวแตกแยก และเด็กขาดรักความอบอุ่น และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ วุฒิ เหล่าสุนทร (2524) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของผู้ติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรม ได้สรุปสาเหตุไว้ดังนี้ คือ (1) สิ่งแวดล้อม เช่น ผู้ติดยาเสพติดที่อยู่อาศัยในบริเวณที่มีการค้ายาเสพติด และเพื่อนชักชวน (2) จากความอยากรู้อยากเห็น และอยากทดลอง (3) ถูกหลอกลวงให้เสพยาเสพติดที่ผสมปนเปลงกับอาหาร (4) ความเชื่อเยาวชนมักจะเชื่อว่าการใช้ยาเสพติดทำให้ลืมความทุกข์ ความกังวลที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวัน เป็นต้น (5) การขาดความอบอุ่นทางใจ มีปัญหาชีวิต โดยเฉพาะเยาวชนที่มาจากครอบครัวแตกแยก ทำให้เยาวชนขาดความอบอุ่นจึงหันไปใช้ยาเสพติดในที่สุด และ (6) ความเจ็บป่วยทางกาย เยาวชนบางคนมีโรคทำให้เกิดการเจ็บปวดและไม่ยอมไปพบแพทย์ แล้วใช้ยาระงับปวดต่าง ๆ จนทำให้เกิดติดยาเสพติด

3. ประเภทของยาเสพติดที่เยาวชนใช้เสพ

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ยาเสพติดที่เยาวชนใช้เสพคือ ร้อยละ 45.83 เสพเฮโรอีน ร้อยละ 34.72 เสพหลาย ๆ ชนิด เช่น กัญชา เหล้าแห้ง และแอลกอฮอล์ ส่วนที่เหลือร้อยละ 19.44 เสพกัญชาเพียงอย่างเดียว ซึ่งผลของการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ร.อ.หญิงเปรมจิต ชลวดี (2518) ที่ได้ศึกษาเยาวชนกับปัญหายาเสพติดให้โทษและมูลเหตุจูงใจให้มาบำบัดรักษาในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ปรากฏว่า ร้อยละ 97.00 ติดยาเสพติด

ประเภทเฮอร์อื่น โดยเยาวชนเหล่านี้ใช้ยาเสพติดประเภทอื่น ๆ มาแล้ว สิ่งเสพติดเบื้องต้นได้แก่ บุหรี่ เหล้า และกัญชา

นอกจากนี้ กุลชลี สุกัญหะเกตุ (2522 : 101) ได้กล่าวถึงผลการตรวจวิเคราะห์ทางจิตของแผนกตรวจวิเคราะห์ทางจิต กองแพทย์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าเยาวชนที่เสพยาเสพติดส่วนใหญ่ใช้ยาเสพติดประเภทเฮอร์อื่น รองลงมาคือ กัญชา ส่วนการเสพยาเสพติดนั้นจะเริ่มจากสูบบุหรี่ก่อนแล้วผสมผงยาเสพติด

4. ความต้องการด้านการศึกษายายสามัญ

จากการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏว่ามีเยาวชนที่สนใจเข้าศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้านกัญชา อันเนื่องมาจากเยาวชนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว บริการการศึกษาสายสามัญที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางจัดให้นั้นมีเพียงแค่ระดับ 3 ซึ่งเทียบเท่าประถมศึกษาปีที่ 6 เยาวชนส่วนใหญ่จึงไม่ได้เข้าร่วมการศึกษาด้านนี้ ซึ่งเยาวชนได้เสนอให้มีการขยายระดับการศึกษาให้สูงขึ้น ๔๖๑

ผลของการศึกษาได้สอดคล้องผลการศึกษาของ สุชาติ บัณฑพันทกุล (2519) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้ยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่าสิ่งที่เยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดปรารถนาคือ ความรักจากพ่อแม่และต้องการได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ นันทวล เขาวนิช (2518) ได้ศึกษาอุปสรรคการคุมประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่า ความต้องการของเยาวชนที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางคือ การมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนและในปี พ.ศ. 2531 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้วิจัยหาแนวทางเพื่อช่วยผู้เสพยาเสพติดให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้สรุปผลการวิจัยว่า ผู้เสพยาเสพติดมีความต้องการกลับเข้าศึกษาต่อ และคาดว่าตนยังมีคุณค่าสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมได้และจะไม่ทวนกลับไปติดยาเสพติดอีก (อรพินท์ สวาสติพันธ์. 2531 : 37 - 98)

ในการศึกษารุ่นนี้ได้พบข้อจำกัดในการให้บริการการศึกษาสายสามัญ ได้แก่ ขาดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้และกฎระเบียบภายในชั้นเรียน เยาวชนได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของสถานศึกษาที่พึงประสงค์คือ ต้องมีความสงบเงียบ มีสภาพเหมือนสถานศึกษา

ทั่ว ๆ ไป และชอบศึกษาที่บ้าน ทั้งนี้เยาวชนเห็นว่าจะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านการศึกษาสายสามัญคือ ได้รับความรู้ และใช้เป็นพื้นฐานเพื่อการศึกษาต่อ อย่างไรก็ตาม เยาวชนส่วนหนึ่งเห็นว่าการศึกษาด้านนี้ไม่มีประโยชน์

5. ความต้องการด้านการศึกษายาอาชีพ

ผลของการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 88.89 มีความ ต้องการและสนใจกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพ โดยมุ่งหวังว่าจะนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ เมื่อได้รับการปลดปล่อยจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษา ศึกษาของ โสภา ชูพิกุลชัย (2525 : 3 - 5) ที่ได้วิเคราะห์สาเหตุเพื่อพัฒนามาตรฐาน การฝึกอบรมวิชาชีพในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่คาดว่าจะสามารถวิชาชีพที่ได้รับการฝึกและอบรมไปใช้ในชีวิตรประจำวัน หลังจากได้รับการปลดปล่อยแล้ว นอกจากนี้ นิมมวาล เขาวเนช (2518) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ อุปสรรคการคุมประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่าเยาวชนต้องการมีโอกาสได้ฝึก อบรมด้านอาชีพให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่คือร้อยละ 53.12 ได้เลือกศึกษาใน หมวดช่างคหกรรมทั่วไป โดยมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาในสาขาอาชีพนั้น ๆ เนื่องจาก ความรู้สึกชอบที่มีต่อสาขานั้น ๆ นอกจากนี้เยาวชนได้เสนอให้มีการปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอนของครูหรือวิทยากร ควรปรับปรุงเรื่องแบบหรือตัวอย่าง ปรับปรุงด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ โสภา ชูพิกุลชัย (2525 : 3 - 5) ที่พบว่าเหตุผลที่ทำให้เยาวชน เลือกศึกษาด้านวิชาชีพ เนื่องมาจากความสนใจและคาดว่าจะสามารถฝึกอบรมในสาขาวิชาที่ต้องการ นั้นได้สำเร็จ และได้พบข้อจำกัดในการศึกษาด้านอาชีพ ได้แก่ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และขาดการดูแลรักษา ซึ่งในเรื่องนี้ สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 97 - 100) ได้ศึกษาปัญหา และความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนในเขตการศึกษา 2 พบว่านักศึกษาวิชาชีพมีปัญหาด้านเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ต้องการให้มีบริการ แนะนำ และให้สถานศึกษามีความสะอาดร่มรื่น ส่วนเหตุผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาวิชาชีพ เพราะชอบสาขาวิชาชีพนั่น ๆ

6. ความต้องการด้านกิจกรรมพัฒนามนุษย์และศีลธรรม

ผลของการศึกษาพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 52.78 สนใจเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับหลักธรรม ร้อยละ 15.28 สนใจเนื้อหาทุกอย่างที่จัดอบรมหรือบริการให้ และร้อยละ 2.79 สนใจเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ที่เหลือร้อยละ 11.11 ตอบว่าไม่ชอบเนื้อหาที่จัดให้ นอกจากนี้ยังพบว่าควรรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอบรมพัฒนามนุษย์และศีลธรรมกัน เยาวชนร้อยละ 86.11 ไม่เคยเข้าร่วมกลุ่มเลย ส่วนอีกร้อยละ 13.89 ได้เข้าร่วมกิจกรรมทนายอาสาและเล่นเกม ในเรื่องประโยชน์ที่เยาวชนคาดว่าจะได้รับเกี่ยวกับกิจกรรมนี้ คือ ทำให้เยาวชนปฏิบัติตนเป็นคนดี จะนำไปสอนและแนะนำผู้อื่น และได้รับความรู้ ทั้งนี้เยาวชนร้อยละ 36.11 ได้เสนอให้จัดกิจกรรมนี้ และร้อยละ 20.83 เสนอว่าไม่ควรจัดกิจกรรม ร้อยละ 43.06 ไม่แสดงความคิดเห็น สำหรับข้อเสนอในการปรับปรุงกิจกรรมนี้ ได้แก่ ปรับปรุงเรื่องเนื้อหาสาระ บรรยายภาพหรือสิ่งแวดล้อม วิทยากร และระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม

ในการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตของเยาวชนนี้ ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสาวนีย์ จักรพิทักษ์ (2517) ซึ่งได้ศึกษาทดลองในการปฏิบัติสมาธิทางพุทธศาสนาในการอบรมจิตของผู้ติดยาเสพติด ผลของการศึกษาทดลองพบว่า การฝึกสมาธิมีผลทำให้ผู้ฝึการู้จักตนเอง นอกจากนี้ได้เสนอวิธีที่ดีในการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมแก่ผู้ติดยาเสพติดคือ การอุปสมบท นับได้ว่าเป็นกิจกรรมต่อเนื่องที่ได้ผลดีในการป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำอีกด้วย

7. ความต้องการด้านการบริการข่าวสารข้อมูล

ผลของการศึกษาพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 95.83 เข้าใช้บริการนี้ ด้วยเหตุผลเพื่อต้องการได้รับความรู้ความเพลิดเพลิน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้เยาวชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 71.01 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดให้ว่าไม่น่าสนใจ และเสนอให้มีการปรับปรุงในเรื่องการเพิ่มจำนวนหนังสือ และปรับปรุงเรื่องความเป็นระเบียบ ความเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับลักษณะของเจ้าหน้าที่บริการที่พึงประสงค์ คือ เป็นผู้ที่มียุติธรรม เอาใจผู้เข้าใช้บริการและไม่ทวงหนังสือ เกี่ยวกับบริการด้านข่าวสารข้อมูลนี้ โดยทั่วไปการอ่านหนังสือ

หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนมีคุณภาพได้วิธีหนึ่ง ผลการศึกษาของ ชไมพร เจริญสิน (2525 : 51 - 55) ที่ได้ศึกษาการบำบัดด้วยหนังสือกับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดให้โทษในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้รายงานผลว่า การอ่านหนังสือช่วยให้เยาวชนได้ผ่อนคลายความรู้สึกตึงเครียดในจิตใจ และกล้าเผชิญปัญหา ทำให้เยาวชนมีความเชื่อมั่นสูงขึ้น และเกิดความวิตกน้อยลง ดังนั้นการบริการข่าวสารข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหาหนังสือที่เหมาะสมไว้ให้เยาวชนอ่านจึงมีความจำเป็นกับเยาวชนกลุ่มนี้

8. ความต้องการด้านการบริการแนะแนว

ผลของการศึกษาพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 95.83 ได้เข้าใช้บริการแนะแนว โดยมีความจำเป็นเนื่องมาจากเพื่อติดต่อกับขอรับ สงเคราะห์เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ และปรึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข ซึ่งกิจกรรมที่จัดบริการให้นั้นเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 95.65 ตอบว่าไม่น่าสนใจ นอกจากนี้เยาวชนได้เสนอแนวคิดให้มีห้องหรือสถานที่สำหรับบริการแนะแนวโดยเฉพาะ และให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่บริการเยาวชนได้เสนอคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ให้บริการแนะแนวที่พึงประสงค์ คือ ควรเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี จัดกิจกรรมพิเศษบ่อย ๆ และสามารถให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชนได้ ผลของการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2522 : 168 - 176) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร และพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่แสดงความประสงค์ชัดเจนว่าต้องการได้รับการแนะแนวการศึกษาต่อเนื่อง และการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะเพื่อปฏิบัติ

1) การจัดการศึกษาสายสามัญ : จากผลการศึกษาพบว่าระดับทางการศึกษาของเยาวชนส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว มีเพียงบางส่วนที่ยังไม่จบการศึกษากาหนดบังคับ การศึกษาสายสามัญที่ทางสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจัดให้ในปัจจุบันมีเพียงการศึกษานักเรียนระดับ 3

ซึ่งเทียบเท่าขั้นประถมปีที่ 6 จึงควรพิจารณาขยายระดับการศึกษาออกไปเพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาของเยาวชนกลุ่มดังกล่าว

2) การจัดการศึกษาด้านอาชีพ : จากผลการศึกษาพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพและมีรายได้ก่อนเข้ารับการควบคุมจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง และมีรายได้ค่อนข้างต่ำ การจัดการศึกษาด้านอาชีพจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญมากในอันที่จะช่วยพัฒนาความรู้และความสามารถด้านอาชีพให้แก่เยาวชน ในการจัดการศึกษาด้านอาชีพจึงควรให้ตรงกับความต้องการของตลาด เน้นส่งเสริมให้มีทักษะเพื่อนำไปปรับปรุงในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพชีวิต เน้นกิจกรรมด้านอาชีพที่เสริมอาชีพเดิม และสามารถนำกิจกรรมนั้น ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3) การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ : จากผลการศึกษาพบว่าเยาวชนต้องการให้สถานพินิจและคุ้มครองจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น จัดสถานศึกษาที่ให้ความสะอาดและร่มรื่น ปรับปรุงการสอนของครู วัสดุและอุปกรณ์การสอน ตลอดจนเนื้อหาและหลักสูตร สถานพินิจและคุ้มครองจึงควรนำเรื่องดังกล่าวไปพิจารณา เพื่อจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4) บริการด้านข่าวสารข้อมูลและการแนะแนว : จากผลการศึกษาพบว่าเยาวชนมีความสนใจและต้องการเข้าใช้บริการข่าวสารข้อมูล และการแนะแนวมามาก แต่ในการให้บริการกิจกรรมดังกล่าวยังมีข้อจำกัด เช่น สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ไม่เพียงพอ หาดห้องแนะแนวโดยเฉพาะ และขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการแนะแนวส่วนใหญ่ได้บริการในด้านติดต่อกฎคดีและสงเคราะห์เครื่องใช้ให้กับเยาวชนเท่านั้น ซึ่งการบริการด้านนี้ยังไม่ครอบคลุมถึงจุดประสงค์ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ดังนั้นสถานพินิจและคุ้มครองควรพิจารณาหาทางจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ให้กับเยาวชนเพิ่มมากขึ้น เน้นเนื้อหาสาระที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับเยาวชน ตลอดจนจัดหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสในการรับรู้ข่าวสารและการศึกษาสนเทศต่าง ๆ สำหรับบริการแนะแนวนั้น ควรกำหนดรูปแบบอย่างมีระบบ มีกิจกรรมการฝึกอบรมหรือพัฒนาในด้านใดด้านหนึ่งที่เด่นชัด เพื่อให้

เยาวชนได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ และควรจัดอบรมเพื่อเพิ่มหรือพัฒนารูปแบบการบริการแนะแนว
เจ้าหน้าที่เพื่อให้สามารถให้บริการแก่เยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) การมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนใน
สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ตลอดจนผลกระทบของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้กับเยาวชน
ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

2) การมีการศึกษาในลักษณะของการติดตามผลการฝึกอบรมให้แก่เยาวชนหลังจาก
จบหลักสูตร และหันจากการดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กไปแล้วว่าเยาวชนเหล่านี้ได้
นำความรู้ ความสามารถที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตได้ดีเพียงใด เพื่อ
จะได้นำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร และวิธีจัดการศึกษาให้กับเยาวชนกลุ่มดังกล่าวให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- กุลชลี สุกันตะเกตุ. "เรื่องของเด็กมาสู่ศาล," รามานิติสาร. 10 : 8; 2522.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายและแผนพัฒนาเด็กระยะ 2522. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2524.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. "สรุปปัญหาเยาวชนกลุ่มพิเศษ," การศึกษาแห่งชาติ. 17(2) : 70 - 79 ; ธันวาคม 2525 - มกราคม 2526.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ม.ป.ป.
- เจริญผล สุวรรณโชติ, วินัย สายหงษ์ และอุทัย หนูแดง. "โลกของงานอาชีพ," ใน รวมบทความการศึกษานอกระบบ เล่ม 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.
- จรัส สุวรรณเวลา. การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ชนิดา รัชพลเมือง. เด็กและเยาวชนไทย : ภาพฉายสู่อนาคต. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ชุตินันท์ บุญดำ. การจัดการศึกษาของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515. อักสำเนา.
- ชไมพร เจริญสิน. การบำบัดด้วยหนังสือกับเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติดให้โทษในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อักสำเนา.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. ปัญหายาเสพติด : การศึกษาและวิเคราะห์ในแง่กฎหมาย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ไชยยศ เหมะรัชตะ และคนอื่น ๆ. ปัญหาสังคมที่มีผลต่อความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของชาวกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน, อรพินท์ ชูชม และงามตา วรินทร์านันท์. การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะสำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

ทวี นาคะบุตร. "ความจำเป็นในด้านข่าวสารข้อมูลของประชาชน," ใน รวมบทความการศึกษาออกโรงเรียน เล่ม 6 : ข่าวสารข้อมูลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.

นิพนธ์ วีระสุนทร. การสำรวจทัศนคติของบุคคลในครอบครัวที่มียาเสพติดและผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมารับรักษาที่โรงพยาบาลธัญารักษ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.

นิมภวล เขาวเวนิช. อุปสรรคของการคุมประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

ประธาน วัฒมาวานิชย์. กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็กและกระบวนกรยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : ประกายพริก, 2530.

ประสานงานกลางองค์การภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด, ศูนย์. โครงการทดลองบ้านกึ่งวิถีจังหวัดราชบุรี. กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, ม.ป.ป. อัดสำเนา.

_____. โครงการงบประมาณ ปี 2532. กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2532. อัดสำเนา.

- เปรมจิต ชลวิถี. เยาวชนกับยาเสพติดให้โทษ. : มูลเหตุจูงใจให้มารับการรักษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.
- พรทิพย์ จิตรธร. ยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516. อัดสำเนา.
- พรศิริ ขาดิยานนท์ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะการติดยาเสพติดซ้ำ. กรุงเทพฯ : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- ยุติธรรม, กระทรวง. "พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ เนื่องในการเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495," กระทรวงยุติธรรม. 1(2); มีนาคม 2495.
- รุจิร ภู่อาระ. "ค่านิยมทางสังคมของเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติด," การวิจัยทางการศึกษา. 13(3) : 19 - 31; กรกฎาคม - กันยายน 2526.
- วิชัย โปษยะจินดา. การใช้ยาเสพติดในวิทยาลัยครู 3 แห่ง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยการแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- วิชา มหาคุณ. "การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีปัญหา," เอกสารประกอบการสัมมนาปรับปรุงหลักสูตรสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีปัญหา. 2528. อัดสำเนา.
- วีระชัย มีชอบธรรม. "เยาวชนกับงานการศึกษาออกโรงเรียน," การศึกษาแห่งชาติ. 19(3) : 62 - 78 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2528.
- วุฒิ เหล่าสุนทร และคนอื่น ๆ. ความสัมพันธ์ของผู้ติดยาเสพติดกับการก่ออาชญากรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2524.
- ศรีผ่อง จิตกรณกิจศิลป์. "บ้านปรานีอีกลักษณะหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อสังคม," วิทยาจารย์. 82(4) : 56 - 59 ; เมษายน 2527.
- ศิริพร เกษบุรมย์. สถานภาพภายในครอบครัวของเด็กวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด ซึ่งได้รับการรักษาในโรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2520.

ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง. เอกสารแนะนำศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางและสถานพินิจ
คุ้มครองเด็กกลาง. 2530. อัดสำเนา.

_____. เอกสารประกอบการบรรยายสรุปชี้แจงในที่ประชุมคณะกรรมการ วันที่ 22
ธันวาคม 2532 ณ อาคารรัฐสภา ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาเด็กและ
เยาวชนไปสู่การเป็นพลเมือง. 2532. อัดสำเนา.

สกล หลีรุ่งเรือง. วิธีการดำเนินการคดีอาญาคำพิพากษาและหลังจากศาลมีคำพิพากษาและ
คดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์ก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งหลังจากศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง
(ผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครอง). 2530. อัดสำเนา.

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. เอกสารแนะนำสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง. กรุงเทพฯ :
ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, 2531. อัดสำเนา.

สิริ บุณนาค. "การพัฒนาเยาวชน," พัฒนาชุมชน. 6 : 4 ; มิถุนายน 2522.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2524.

สุรีย์ นาคนิยม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

สุชาติ บัณฑิตกุล. ยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชนกลางในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

สุเทพ เขวลิต. การเปลี่ยนแปลงภาพตนเองของผู้ติดยาเสพติด : การศึกษาผลการบำบัดรักษา
ณ สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2521. อัดสำเนา.

สุพจน์ จักขุทิพย์. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.

- เสาวนีย์ จักรพิทักษ์. โครงการทดลองเรื่องการศึกษาทดลองใช้การปฏิบัติสมาธิทางพุทธศาสนา
ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- โสภา ชูพิกุลชัย. การศึกษาวิเคราะห์สาเหตุเพื่อพัฒนามาตรฐานการฝึกอบรมวิชาชีพในสถาน
พินิจและอบรมเด็กและเยาวชน. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- อำนวย อินทฤติ. สรุปรายงานโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งวิถี รุ่นที่ 1. กรุงเทพฯ : สภา
 สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2528. อัดสำเนา.
- อุดม เขยถ่วงศ์. "มุมมองหน้าของการศึกษาสายสามัญ," ใน 10 ปีการศึกษาออกโรงเรียน
กับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาหพราว, 2532.
- อดุลกิติ์ กิตติยากร, ม.ร.ว. "ประวัติศาสตร์คดีเด็กและเยาวชนกลางและส่วนภูมิภาค," ใน
ที่ระลึกในการเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีวิกรมชาติ, 2526.
- อรพินท์ สวาสัตินันท์. แนวการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติด. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531.

တရားဥပဒေ

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวและประวัติการศึกษาของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ _____ ปี _____ เดือน

3. สถานภาพของบิดามารดา

☐ อยู่ด้วยกัน

☐ แยกกันอยู่

☐ บิดาหรือมารดาเสียชีวิต

☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

4. บิดาประกอบอาชีพ _____ รายได้ _____ บาท/เดือน

6. มารดาประกอบอาชีพ _____ รายได้ _____ บาท/เดือน

7. ก่อนเข้ามาอยู่สถานพินิจท่าน

☐ ประกอบอาชีพ _____ รายได้ _____ บาท/เดือน

☐ อยู่บ้านเฉย ๆ

☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

8. ก่อนเข้ามาอยู่สถานพินิจท่านอาศัยอยู่กับ _____

9. ยาเสพติดที่ท่านเสพยา _____

10. สาเหตุที่ทำให้ท่านสนใจยาเสพติด คือ _____

11. ท่านได้อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กมาแล้วนาน _____ ปี _____ เดือน

12. ท่านต้องอยู่ในความดูแลของสถานพินิจทั้งสิ้น _____ ปี _____ เดือน

13. ท่านเคยได้รับการศึกษาสายสามัญในระดับ

☐ เคย จบชั้น _____

☐ กำลังศึกษา ระดับ _____

ตอนที่ 2 ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ด้านการศึกษาสายสามัญ

1. ท่านเคยร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญหรือไม่

☐ เข้าร่วม

☐ ไม่เข้าร่วม

2. เฉพาะผู้เข้าร่วม

2.1 ท่านเข้าเรียนวิชาสามัญในระดับ _____
 สัปดาห์ละ _____ วัน รวมทั้งสัปดาห์ _____ ชั่วโมง

2.2 ท่านชอบการเรียนการสอนที่จัดให้หรือไม่ อย่างไร _____

2.3 ท่านชอบสถานที่เรียนแบบใด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของท่าน _____

2.4 ท่านต้องการให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนอย่างไร _____

2.5 ท่านคิดว่าจะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง อย่างไร _____

3. เฉพาะผู้ที่ไม่เรียน

3.1 สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ได้เข้าเรียนวิชาสามัญ _____

- 3.2 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสามัญอย่างไร _____

ด้านการศึกษาวิชาชีพ

1. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมด้านการศึกษาวิชาชีพหรือไม่
 - ☐ เข้าร่วม
 - ☐ ไม่เข้าร่วม
2. เฉพาะผู้เข้าร่วม
 - 2.1 วิชาชีพที่ท่านสนใจต้องการได้ความรู้เพื่อให้เกิดทักษะและสามารถฝึกเป็นอาชีพหลัก หรือไม่ _____
 - 2.2 ท่านชอบการเรียนการสอนที่จัดให้หรือไม่ อย่างไร _____

 - 2.3 ท่านต้องการให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนที่จัดให้หรือไม่ อย่างไร _____

 - 2.4 ท่านคิดว่าจะนำความรู้จากการเรียนวิชาชีพระไปใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างไรบ้าง _____

 - 2.5 เกณฑ์ในการตัดสินใจในการเลือกเรียนวิชาชีพของท่านคืออะไรบ้าง _____

3. เฉพาะผู้ไม่เข้าร่วม

3.1 สาเหตุที่ท่านไม่ได้เข้าร่วมเรียนวิชาชีพ _____

3.2 ท่านมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาชีพที่จัดให้อย่างไร _____

ด้านการพัฒนานิสัยและศีลธรรมอันดี

1. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรม (เช่น อบรมศีลธรรม)

☐ เข้าร่วม☐ ไม่เข้าร่วม

2. เฉพาะผู้เข้าร่วม

2.1 จากการอบรมเรื่องใดที่ทำให้ท่านประทับใจและจำได้ดีคืออะไร เพราะอะไร _____

2.2 หลังจากการอบรม ท่านเคยเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อนเพื่อจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อบรมมาหรือไม่ อย่างไร _____

2.3 ท่านได้นำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง _____

2.4 ท่านคิดว่าควรมีการอบรมเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรมอันดีหรือไม่ อย่างไร _____

2.5 ท่านคิดว่ากระบวนการอบรมด้านนี้ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในด้านใด
เพราะเหตุใด _____

3. เฉพาะผู้ไม่ได้เข้าร่วม

3.1 สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานิสัยและศีลธรรมอันดี

3.2 ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอบรมในด้านการพัฒนา
นิสัยและศีลธรรมอันดีอย่างไรบ้าง _____

ด้านการรับบริการข่าวสารข้อมูลและการแนะแนว

1. ท่านเข้ารับบริการข่าวสารข้อมูล (ห้องสมุด นิทรรศการ และการแนะแนว บ้าง
หรือไม่

☐ เข้ารับบริการ

☐ ไม่เข้ารับบริการ

2. เฉพาะผู้เข้ารับบริการ

2.1 ท่านคิดว่าการเข้ารับบริการข่าวสารข้อมูล (ห้องสมุดและอื่น ๆ) และการ
แนะแนวมีความจำเป็นต่อท่านอย่างไร _____

2.2 ท่านคิดว่ากิจกรรมที่จัดขึ้น อันได้แก่ ห้องสมุดและการแนะแนวนี้ ควรมีการ
ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง _____

2.3 ท่านรู้สึกสนใจกิจกรรมใดที่ห้องสมุดและแผนกแนะแนวจัดให้ เพราะเหตุใด

2.4 คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดและเจ้าหน้าที่แนะแนว (สังคมสงเคราะห์ที่หรือผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนว) ในอุดมคติของท่าน ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร

3. เฉพาะผู้ไม่เข้ารับบริการ

3.1 เหตุใดท่านจึงไม่เข้าใช้บริการด้านข่าวสารข้อมูลและการแนะแนวที่จัดให้

3.2 ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านใดบ้าง

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านปัญหา ประโยชน์ที่ได้รับ และความคาดหวังหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ความคิดเห็น	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ความน่าสนใจในเนื้อหาที่สอน _____			
2. วิธีสอนของครู _____			
3. ความเหมาะสมของสื่อการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ _____			
4. ระยะเวลาในการเรียนวิชาชีพ _____			
5. เนื้อหาสาระในการอบรมเพื่อพัฒนานิสัยและสร้างคุณธรรมที่ดี _____			
6. กระบวนการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ _____			
7. จำนวนวิชาชีพที่ท่านเลือกเรียน _____			
8. บรรยากาศของห้องแนะแนวเป็นที่น่าประทับใจ _____			
9. เจ้าหน้าที่แนะแนวมีคุณสมบัติเหมาะสมกับหน้าที่ _____			
10. การให้บริการต่าง ๆ ของแผนกแนะแนวมีความสะดวกรวดเร็ว _____			
11. จัดให้มีเอกสารหรือหนังสือแนะแนวทางประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ _____			
12. ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้และข่าวสารที่ทันสมัย _____			
13. จัดให้มีเอกสารสิ่งพิมพ์และหนังสือต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการ _____			
14. ท่านสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน _____			
15. กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนจะทำให้ท่านสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น _____			
16. เมื่อเรียนวิชาชีพแล้วทำให้ท่านมีทักษะวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น _____			
17. อนาคตคาดว่าท่านจะเป็นเจ้าของกิจการในสาขาวิชาที่เรียนมา _____			
18. คาดว่าท่านจะเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น _____			
19. คาดว่าท่านจะรับจ้างในสถานประกอบการ _____			
20. คาดว่าท่านจะเป็นที่ยอมรับและเข้ากับสังคมได้มากขึ้น _____			

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาว ชื่อสกุล โพธิ์ทอง

เกิดวันที่ 13 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2503

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 791/7 ถนนสุขใจ ตำบลประจวบ อำเภอเมือง
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1

สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ถนนจอมโทะประพาส ตำบลประจวบ อำเภอเมือง
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000 โทร. 032-611586

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2522 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี

พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
วิชาโทอังกฤษ จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี

พ.ศ. 2527 ค.บ. (วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ วิชาโทนาฏศิลป์) จาก
วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2533 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชน
ที่มีประวัติติดยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

บทคัดย่อ
ของ
อรสา โพธิ์ทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
กุมภาพันธ์ 2533

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาข้อมูลส่วนตัว ความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนของเยาวชนที่มีประวัติติดยาเสพติด ซึ่งอยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางช่วงที่ทำการศึกษาคือเดือนธันวาคม 2531 มีจำนวนเยาวชนกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 72 คน เป็นชาย 40 คน และหญิง 32 คน เยาวชนเหล่านี้มีอายุระหว่าง 14-20 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured interview) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว จากการศึกษาเยาวชนทั้งหมด 72 คน ร้อยละ 56.00 เป็นชาย และร้อยละ 44.00 เป็นหญิง ส่วนใหญ่ร้อยละ 68.00 มีอายุระหว่าง 17-20 ปี ที่เหลือน้อยกว่า 14-16 ปี ร้อยละ 49.00 จบชั้น ป.6 ร้อยละ 30.00 จบชั้น ป.4 ร้อยละ 24.00 จบชั้นมัธยมศึกษา และร้อยละ 1.00 อ่านเขียนไม่ได้ เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยร้อยละ 33.00 อยู่กับบิดามารดา ซึ่งร้อยละ 51.00 ของเยาวชนกลุ่มนี้มีบิดามารดาแยกกันอยู่ ด้านการประกอบอาชีพ ร้อยละ 60.00 มีการประกอบอาชีพและมีรายได้ ร้อยละ 25.00 อยู่บ้านเฉย ๆ และร้อยละ 18.00 กำลังศึกษาอยู่ ผู้ที่ประกอบอาชีพนั้นร้อยละ 67.00 มีอาชีพรับจ้างและมีรายได้ระหว่าง 1,000-3,000 บาท ร้อยละ 30.00 ค้าขาย และร้อยละ 2.00 มีอาชีพด้านเกษตรกรรม

2. สาเหตุและประเภทของยาเสพติดที่ใช้ ร้อยละ 31.00 เกิดจากความอยากลอง ร้อยละ 31.00 เพื่อนชักชวน ร้อยละ 21.00 มีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อมคืออาศัยอยู่ในแหล่งที่มีการค้าขายยาเสพติด และร้อยละ 18.00 เกิดจากปัญหาทางครอบครัว สำหรับประเภทของยาเสพติดที่ใช้ พบว่าร้อยละ 46.00 เสพเฮโรอีน ร้อยละ 35.00 เสพกัญชา และสารระเหย และร้อยละ 19.00 เสพกัญชาเพียงอย่างเดียว

3. การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เยาวชนร้อยละ 35.00 เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสายสามัญที่ทางสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางจัดขึ้น ในจำนวนผู้เข้าร่วมนี้ ร้อยละ 76.00 รู้สึกชอบ ร้อยละ 16.00 ไม่ชอบ ที่เหลือร้อยละ 8.00 ตอบว่าเฉย ๆ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ได้แก่ ต้องการให้ขยายระดับการศึกษา ปรับปรุงบรรยากาศของห้องเรียน ปรับปรุงระเบียบของชั้นเรียน ต้องการสถานศึกษาที่มีความเงียบ อยากให้มีสภาพเหมือน

สถานศึกษาทั่วไป เกี่ยวกับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ร้อยละ 40.00 ตอบว่าได้รับความรู้ ร้อยละ 32.00 ตอบว่าไม่มีประโยชน์ ร้อยละ 12.00 ตอบว่าสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อ และร้อยละ 8.00 จะนำไปใช้ประกอบอาชีพ

4. การศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ร้อยละ 89.00 มีความต้องการและสนใจกิจกรรมการศึกษาด้านอาชีพ หมวดวิชาที่เลือกศึกษาคือ คหกรรม อุตสาหกรรม เกษตรกรรม คณิตและศิลปะ เยาวชนร้อยละ 77.00 รู้สึกชอบ และร้อยละ 23.00 ไม่ชอบกิจกรรมที่จัดให้ เหตุผลที่เยาวชนใช้ในการตัดสินใจเลือกวิชาอาชีพคือ ความรู้สึกชอบในสาขาวิชาชีพนั้น สิ่งที่ต้องการให้มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การปรับปรุงด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการสอนของครูและต้องการให้มีการปฏิบัติจริง ประโยชน์ที่เยาวชนคาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมคือ นำไปประกอบอาชีพและได้รับความรู้เพิ่มเติม

5. กิจกรรมพัฒนานิสัยและศีลธรรม ร้อยละ 53.00 ชอบเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมะ ร้อยละ 15.00 ชอบทุกเรื่องที่จัดให้ ร้อยละ 3.00 ชอบเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับระเบียบข้อปฏิบัติต่าง ๆ และร้อยละ 11.00 ตอบว่าไม่ชอบเนื้อหาสาระที่จัดอบรมให้ ในเรื่องการเข้ากลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ร้อยละ 86.00 ไม่เคยเข้าร่วม ที่เหลือร้อยละ 14.00 ได้เคยเข้าร่วม ได้แก่ กิจกรรมทายปัญหาและเกม ความต้องการเกี่ยวกับการปรับปรุง ร้อยละ 25.00 เห็นว่าต้องการให้ปรับปรุงด้านเนื้อหาสาระ ร้อยละ 11.00 ด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 6.00 ด้านวิทยากรและร้อยละ 4.00 ด้านระยะเวลาในการจัดกิจกรรมนี้ ประโยชน์ที่เยาวชนเห็นว่าได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมคือ ทำให้ปฏิบัติตนเป็นคนดี นำไปสอนหรือแนะนำผู้อื่นและได้รับความรู้

6. บริการข่าวสารข้อมูล ร้อยละ 96.00 เข้าใช้บริการนี้ เหตุผลที่เข้าใช้บริการเพราะต้องการได้รับความรู้ เพื่อความเพลิดเพลินและต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สำหรับกิจกรรมบริการข่าวสารข้อมูลที่น่าสนใจนั้น ร้อยละ 71.00 ตอบว่าไม่มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ร้อยละ 14.00 สนใจการประกวดผลงาน ร้อยละ 10.00 สนใจการจัดนิทรรศการ และร้อยละ 4.00 สนใจการบริการด้านสื่อและอุปกรณ์ สิ่งที่เยาวชนต้องการให้มีการปรับปรุงคือ ให้เพิ่มจำนวนหนังสือใหม่ ให้เพิ่มความบันเทิง ต้องการเจ้าหน้าที่ที่มีอัธยาศัยดี เอาใจใส่ผู้ใช้บริการและไม่ทวงหนังสือ

7. บริการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ ร้อยละ 96.00 ได้เข้าใช้บริการนี้
เหตุผลการเข้าร่วมคือ เพื่อติดต่อกฎกติ ขอสองเคราะห์เครื่องใช้ และเพื่อปรึกษาปัญหาและแนวทาง
แก้ไข สิ่งที่ต้องการให้มีการปรับปรุงคือ ให้มีห้องหรือสถานที่สำหรับการบริการแนะแนวโดยเฉพาะ
ให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่บริการ ให้จัดกิจกรรมพิเศษบ่อย ๆ เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการแนะแนวควรเป็น
ผู้มีอัธยาศัยดี สามารถให้คำปรึกษาและสามารถช่วยแก้ปัญหาได้

8. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน เยาวชนได้
เสนอให้ปรับปรุงในด้านกระบวนการเรียนการสอน เนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสัย
และศีลธรรม ข้อมนแซมและจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนและการฝึกอบรมและส่งเสริม
ให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

OPINIONS AND NEEDS FOR NONFORMAL EDUCATION OF THE NARCOTIC
ADDICTED JUVENILES IN THE CENTRAL OBSERVATION
AND PROJECTION CENTERS

AN ABSTRACT
BY
ORASA PHOTHONG

A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements
for the Master degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

February 1990

The purpose of this study was two fold : to survey opinions and needs on non-formal education of the drug addicted juveniles in the Central Observation and Projection Centers, and to analyze personal data of these youngsters. The sample consisted of 72 juveniles : 40 males and 32 females, whose age ranged from 14 to 20 years. The data were collected in December, 1988. The structured interview technique was applied in data collection.

The findings were as follows:

1. Personal data. Out of the 72 juveniles, 56 per cent were male, and 44 per cent female. The majority, 68 per cent, had the age from 17 to 20 years, while the rest from 14 to 16 years. For the educational background, 49 per cent finished sixth grade, 30 per cent fourth grade, 24 per cent secondary education and 1 per cent illiterate. For the family background, 33 per cent lived with their parents. Among those, 51 per cent had separate father and mother. Sixty per cent were earning a living, 25 per cent were without any income while 18 per cent were studying. For those earning a living, 67 per cent were hired workers whose monthly salary ranged from 1,000 to 3,000 Baht, 30 per cent involved trade and business while only 2 per cent entered agriculture.

2. Cause of Addiction and Type of Drug. For causes, 31 per cent were the result of temptation and curiosity, 21 per cent were the result of the environment - living in the areas where drugs were widely traded, 18 per cent were the result of family background. The type of drug included heroin which accounted for 46 per cent, 35 per cent for marijuana and vapourizing material, and 19 per cent for exclusively marijuana.

3. General Nonformal Education Programs. Approximately 35 per cent of the children participated in general nonformal education activities provided by the Centers. Among them, 76 per cent liked the programs while 16 per cent did not, and 8 per cent showed no response. Their opinions toward the development and improvement of the programs included the expansion to higher levels, improvement of learning environment, adjustment of rules and regulations, quiet classrooms, classrooms which were indistinguishable from regular classrooms for normal children. Approximately 40 per cent viewed the programs as beneficial, 32 per cent as useless, 12 per cent as relevant to continuation to higher level and 8 per cent as leading to a career.

4. Vocational Nonformal Education Programs. About 89 per cent of the children needed vocational training programs in the following areas; home economics, industry, agriculture, music and arts, respectively. The majority of the children participated the programs, while 33 per cent did not. The major reason for deciding to choose a particular vocational program was their own personal preference. They would like the following to be improved; training materials and equipment, teaching strategies-with less theory but more practice. They reported that their participation would lead to a career, in addition to earning more skills.

5. Habit and Ethical Improvement. About 53 per cent enjoyed viligious contents, while 15 per cent liked all ethical activities provided by the center, 11 per cent did not and 3 per cent liked what they practiced. In group activities such as quiz contest and games, about 86 per cent did not participate, only 14 per cent did. On their

opinions for improvement, 25 per cent agreed that the content should be improved, 11 per cent on the environment, 6 per cent on resource persons, and 4 per cent on time given for each activity. On answering a question of how they benefited from the programs, they responded that the programs made them a "good" citizen, they gained new knowledge and the technique could be applied to other persons.

6. Information Services. The majority of the children, 96 per cent, used this service for gaining new knowledge, for their free time valuably. Seventy one per cent of the children reported that no information service activity was interesting to them, 14 per cent were interested in the content of the children's products, 10 per cent in exhibition, and 4 per cent in equipment and media services. What they needed included more new publications, orderliness, more hospitable treatments from the staff and more access to the materials.

7. Guidance Services. The majority, 96 per cent, used the educational and vocational guidance services provided by the center for the purpose of contacting their cousins, borrowing of the equipment, and receiving the advice on certain problems. They recommended that a room be provided for use as a guidance and counseling office, the number of staff be added for efficient services, special activities be organized. The advisor counselor should be friendly and capable of genuinely assisting the youngsters.

8. Opinions on Nonformal Education Activities. The juveniles in these Centers thought that the following areas needed improvement: teaching and learning, activities for improving personal habits and ethics, materials for teaching and training. Improvement of learning atmosphere was strongly encouraged.